

STATUS PÅ IDRÆTS- OG BEVÆGELSESPOLITIKKEN I GENTOFTE KOMMUNE

Evaluering af idræts- og bevægelsespolitikken 2017-2029
i Gentofte Kommune

Rapport/ Maj 2021

Steffen Rask &
Jens Rasmus Pedersen

Idrættens
Analyseinstitut

STATUS PÅ IDRÆTS- OG BEVÆGELSESPOLITIKKEN I GENTOFTE KOMMUNE

Titel

Status på idræts- og bevægelsespolitikken i Gentofte Kommune

Forfatter

Steffen Rask & Jens Rasmus Pedersen

Øvrige bidragydere

Sofie Pihl

Rekvirent

Gentofte Kommune

Layout

Idrættens Analyseinstitut

Forsidefoto

Gentofte Kommune

Udgave

1. udgave, Aarhus, maj 2021

Pris

Rapporten kan downloades gratis i vidensbanken på www.idan.dk

ISBN

978-87-93784-50-5 (pdf)

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Frederiksgade 78B, 2.

DK-8000 Aarhus C

T: +45 3266 1030

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Indhold

Indledning.....	6
Formål.....	6
Metode.....	7
Resume og hovedresultater	8
Evaluering af fokuspunkter.....	8
Trends og tendenser på idrætsområdet.....	10
Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik	11
Politikkens fokusområder.....	11
Andre relevante indsatser og politikker	13
Status på politikken fokusområder.....	17
Foreningsidræt	17
Et mangfoldigt idrætsliv	23
Faciliteter og byrum.....	33
Talentudvikling og eliteidræt.....	38
Opsamlende perspektiver.....	45
Trends og tendenser på idrætsområdet.....	47
Danskernes motions- og sportsvaner.....	47
Perspektivering	52
Litteratur	56

Indledning

I 2017 vedtog Gentofte Kommune idræts- og bevægelsespolitikken 'Gentofte i Bevægelse'. Den overordnede vision i politikken lyder: "Vi er fælles om at skabe bevægelsesglæde for alle. Sammen arbejder vi for et levende, ambitiøst og mangfoldigt idrætsliv i gode rammer." Visionen sigtes realiseret gennem fem udvalgte fokusområder og skal hvert fjerde år evalueres i samarbejde med idrættens aktører. Her er fokus på at drøfte de opstillede fokusområder med henblik på kvalificering af det fortsatte arbejde på idrætsområdet.

Politikken indeholder fem særlige fokusområder, som er: 'Et mangfoldigt idrætsliv', 'Faciliteter og byrum', 'Foreningsidræt', 'Talentudvikling og eliteidræt' og 'Partnerskaber'. Gentofte Kommune har valgt, at denne første evaluering af politikken skal have særligt fokus på to af de fem fokusområder; 'Foreningsidræt' og 'Et mangfoldigt idrætsliv'.

Fokusområdet 'Foreningsidræt' dækker over den del af idrætten, som hører under folkeoplysningsloven. Fokus i politikken er på at udvikle stærke og kompetente idrætsforeninger. Det inkluderer blandt andet understøttelse af foreninger i forhold til at uddanne og kvalificere trænere og ledere; at skabe en tydelig foreningsidentitet over for borgere; og at etablere strukturer, der understøtter iværksætterier.

Fokusområdet 'Et mangfoldigt idrætsliv' har som mål, at alle borgere, også dem med særlige behov, kan deltage i idrætslivet. Det inkluderer blandt andet understøttelse i forhold til at skabe gode rammer for indsatser, der tilgodeser nye behov; at skabe dialog mellem idrættens aktører og borgere med særlige behov; at motivere idrætsuvante til et mere aktivt liv; og at give en håndsrækning til mennesker i udsatte positioner med at få fysisk aktivitet ind i hverdagen.

Formål

Formålet med evalueringen er at give en aktuel status på indsatserne i politikken og sikre kvalitet i det fremtidige arbejde. Evalueringen skal også pege på eventuelle muligheder for at foretage justeringer i indsatserne inden for de fem fokusområder.

Derudover vil evalueringen indeholde et afsnit med fokus på identifikation af nye udviklingstræk, tendenser, aktører eller indsatsområder, som med fordel kan inddrages i drøftelserne af den kommende periodes indsatser for fokusområderne.

I forlængelse af denne evaluering af 'Gentofte i Bevægelse's første fire år, vil Gentofte Kommune invitere borgere, foreninger og andre aktører til en workshop, hvor der vil være drøftelser omkring politikken fem fokusområder. Her vil input og kommentarer blive taget til efterretning og være med til at justere handlingsplanerne på indsatsområderne, så det videre arbejde med bevægelses- og idrætspolitikken kan opkvalificeres.

Evalueringen har dermed to overordnede formål for at sikre høj kvalitet i arbejdet med idrætten i Gentofte Kommune:

- 1) For det første skal evalueringen give en aktuel status på, i hvilket omfang indsatsene i idræts- og bevægelsespolitikken har den ønskede virkning.
- 2) For det andet skal evalueringen indeholde en perspektivering af resultaterne skabt af idræts- og bevægelsespolitikken (som de fremstår ved undersøgelsestidspunktet). Her sammenholdes resultaterne med nye tendenser og trends på idrætsområdet nationalt såvel som internationalt.

Metode

Evalueringen bygger på en lang række data af forskellig karakter og består af en analyse og sammenfatning af eksisterende materiale fra Gentofte Kommune samt interviews med nøglepersoner i forvaltningen. Desuden indsamles data til brug for evalueringen via fokusgruppinterviews med relevante interessenter og aktører fra idrætslivet i Gentofte Kommune.

Data fra Gentofte Kommune:

Evalueringen består af en analyse og sammenfatning af eksisterende materiale fra Gentofte Kommune, herunder:

- Benchmarkundersøgelser udført i regi af 'Bevæg dig for Livet'
- Kvartalsrapporter
- Relevante kommunale opgaveudvalg
- Status på Idræts- og bevægelsespolitikken fra august 2020
- Status på handicapområdet
- Gentofte Kommunes facilitetsstrategi
- Gentofte Kommunes folkeoplysningspolitik
- Andre relevante evalueringer og dokumenter fra de enkelte fokusområder.

Interviews med nøglepersoner:

I tillæg til den eksisterende data indsamles data til brug i evalueringen via:

- Interviews med relevante nøglepersoner i forvaltningen. I alt er fem personer blevet interviewet
- To fokusgrupper samt interviews med relevante aktører fra idrætslivet i kommunen. I alt er 12 aktører blevet interviewet.

Analyseresultater fra Idan:

- Relevante resultater fra Idans landsdækkende undersøgelse 'Danskernes motions- og sportsvaner 2020' analyseres og perspektiveres med fokus på at identificere nyeste trends og tendenser på idrætsområdet.

Resume og hovedresultater

I dette resumé gives en kort opsummering af undersøgelsens hovedresultater i forhold til undersøgelsens overordnede formål, og de fremadrettede perspektiver, som resultaterne lægger op til, diskuteres.

Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik 'Gentofte i bevægelse' er en fortsættelse af den tidligere bevægelsespolitik og har en ambition om at sikre, at borgere i alle aldre har et aktivt fritidsliv med bevægelse. Dermed taler politikken ind i den kommunale målsætning om, at alle borgere skal være fysisk aktive en time om dagen. I tillæg til 'En times motion' spiller politikken sammen med en række politikker og initiativer, herunder visionsaftalen med DIF og DGI om Bevæg dig for livet. Der er altså en intention om et bredt fokus på idræt og motion på tværs af kommunens forvaltninger og aktører, og der er dermed en række forudsætninger for at skabe gode vilkår for borgernes deltagelse i idræt og motion.

Evaluering af fokuspunkter

I denne evaluering er fokuspunkterne 'Foreningsidræt' og 'Et mangfoldigt idrætsliv' særligt i fokus, og de to fokuspunkter har en række fællestræk og overlap, blandt andet i forhold til aktivering af særlige målgrupper i kommunens foreningsliv.

Foreningsidræt

Evalueringen viser, at foreningsidrætten i Gentofte Kommune er i en positiv udvikling med stigende medlemstal og generel tilfredshed blandt borgerne med mulighederne for at deltage i foreningslivet. De gennemførte aktiviteter har primært fokuseret på inklusion af specifikke målgrupper som seniorer og småbørnsfamilier, og særligt aktiviteterne rettet mod seniorer er ifølge forvaltningen lykket efter hensigten. Evalueringen peger dog også på udfordringer, der primært omhandler fastholdelse af unge i foreningsidrætten, hvor kommunen blandt andet gennem tiltag under 'Ung i bevægelse' forsøger at motivere unge til at deltage i idræts- og foreningsaktiviteter. De interviewede foreninger vurderer dog, at deres trænere generelt mangler tilstrækkelig fokus på og viden om fastholdelse af unge medlemmer.

Derudover peger evalueringen på, at der er et behov for øget samarbejde blandt idrættens aktører, hvis det skal være muligt at løse udfordringer omkring blandt andet adgang til faciliteter og sociale rammer, hvor flere har et ønske om bedre muligheder, hvis de skal kunne udvikle deres forening.

Samtidig peger foreningerne selv på problemer i forhold til at aktivere medlemmernes frivillige engagement, hvor der ser ud til være et kultursammenstød mellem de store og professionelt drevne foreninger og det frivillige foreningsliv.

Et mangfoldigt idrætsliv

Gentofte Kommunes borgere har generelt et meget højt aktivitetsniveau, og der er således i sammenligning med resten af landets kommuner relativt få borgere, der kan karakteriseres

som motionsuvante. Det er dog et fortsat fokuspunkt, og der er et potentiale for yderligere aktivering, da langt de fleste ikke-aktive borgere har et ønske om at blive mere aktive.

Der er således igangsat en række indsatser mod motionsuvante borgere og borgere med særlige behov, og de samarbejdende aktører er generelt tilfredse med kommunen som samarbejdspartner. Interviewene peger dog på udfordringer for aktørerne, der savner at blive prioriteret i forhold til adgang til faciliteter til deres aktiviteter såvel som det sociale miljø. Derudover savner enkelte aktører klarhed over støttemulighederne for deres aktiviteter, der bevæger sig på tværs af forskellige forvaltninger og puljer i kommunen.

Faciliteter og byrum

De seneste år har Gentofte Kommune investeret i en lang række idrætsfaciliteter, og idrættens aktører pointerer, at de har rigtigt gode forhold og faciliteter til rådighed. De udfordringer, der opleves på området, handler primært om udnyttelsen af de eksisterende faciliteter. Som resultaterne ovenfor viser, er det særligt samarbejde om udnyttelse af aktivitetsfaciliteter, og muligheder for socialt samvær efterspørges.

Der er igangsat eller planlagt en række initiativer i relation til politikken, der endnu ikke kan evalueres.

Talentudvikling og eliteidræt

Arbejdet med talentudvikling og eliteidræt er en videreførelse af det arbejde, der er foregået i den seneste idræts- og bevægelsespolitik, hvor Gentofte Kommune siden 2008 har været Team Danmark Elitekommune og talent- og eliteidrætten har haft et centralt politisk fokus. Det viser sig ved, at der generelt er rigtig stor tilfredshed med arbejdet og mulighederne for at dyrke eliteidræt i kommunen.

Tilfredsheden gælder både foreninger, uddannelsesinstitutioner og samarbejdspartnere, og inputtene har primært fokuseret på en øget fokusering af indsatserne, så de indsatser, der igangsættes, også følges til dørs og ikke drukner i et hav af forskellige initiativer. I den forbindelse nævnes det blandt andet, at det er vigtigt, at de gode initiativer om balance mellem sport, uddannelse og fritid også fører til dialog og samarbejde mellem interessenterne.

Fremadrettede perspektiver

Samlet set peger evalueringen af de enkelte fokusområder på, at der generelt er stor tilfredshed med det politiske arbejde og implementeringen af politikken, men at mange af de udfordringer, der findes på tværs af fokusområderne, til en vis grad kan imødekommes ved øget samarbejde og vidensdeling mellem aktørerne på idrætsområdet. Det gælder både i forhold til faciliteter, fælles udfordringer og administrative opgaver.

Undersøgelsen viser dog, at selvom der er et stærkt idræts- og foreningsliv i kommunen, så er der ikke en kultur for samarbejde, men snarere for intern konkurrence, og det er netop her, at kommunen kunne spille en rolle som facilitator for at drive en proces mod stærkere lokalt samarbejde.

Trends og tendenser på idrætsområdet

I forlængelse af de perspektiver, som evalueringen har frembragt, tegner undersøgelsen også et billede af de generelle tendenser på idrætsområdet og peger på perspektiver, som kan være relevante for det videre arbejde på området.

Resultaterne peger specielt på det nye idrætsbillede, der er skabt under coronakrisen, hvor store dele af det organiserede idrætsliv har været præget af restriktioner og nedlukninger. Det har ført til et generelt fald i idrætsdeltagelsen og ændrede aktivitetsmønstre, der på den ene side viser tilpasninger til det ændrede idrætsbillede og på den anden side viser, at tendenser, der allerede var på spil, er blevet forstærket.

Genstart og tilpassede tilbud

I den forbindelse er det relevant at overveje, hvordan en genstart af idrætslivet kan understøttes, når foreninger og andre organiserede idrætsaktører ikke automatisk kan forvente, at de tidligere medlemmer vender tilbage med det samme. Her kan kommunens eksisterende fleksible tilbud spille en aktiv rolle i at tilgodese mange af de borgere, der er stoppet med at dyrke sport og motion under coronakrisen.

Samtidig er der et potentiale for øget idrætsdeltagelse, hvis det er muligt at fastholde den gruppe af tidligere ikke-aktive, der er blevet aktive under coronakrisen. Det er i vid udstrækning målgrupper, der i forvejen er et fokus for kommunen (børnefamilier), der har taget motionsaktiviteter til sig under coronakrisen, og der er således et potentiale i at promovere fleksible 'hverdagsaktiviteter' rettet mod nybegyndere og genstartere.

Netop tilbud, der er fleksible og bærer præg af en løsere tilknytning til en forening eller udbyder, ser ud til at fylde mere og mere for både børn og voksne, når de er aktive, og flere og flere er aktive i forskellige regi end tidligere. Der kan derfor være et potentiale for hybridtilbud, der tager elementer fra foreningslivet og de mere uforpligtende tilbud, og formår at tale ind i behovene for fleksibilitet og tilgængelighed, men samtidig formår at fastholde medlemmerne i foreningernes folkeoplysende fællesskaber.

Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik

Gentofte Kommunes Idræts- og bevægelsespolitik, der går under navnet 'Gentofte i Bevægelse', løber fra 2017-2029. Den er skabt ud fra den fælles vision, at "vi er fælles om at skabe bevægelsesglæde for alle" og består af fem fokusområder: 'Et mangfoldigt idrætsliv', 'Faciliteter og byrum', 'Foreningsidræt', 'Talentudvikling og eliteidræt' og 'Partnerskaber'.

Politikkens fokusområder

Gentofte i Bevægelse er udarbejdet af et opgaveudvalg bestående af ti borgere og fem politikere med input fra en bred kreds af kommunens foreninger, lokale aktører og relevante fagpersoner.

Et mangfoldigt idrætsliv

For Gentofte Kommune er det vigtigt, at det aktive fritidsliv giver muligheder for aktiviteter og fællesskab for alle borgere i kommunen også de, der har brug for særlig støtte.

Det er ambitionen at:

- understøtte fællesskaber, der skaber glæde, tiltrækker, favner og fastholder
- skabe gode rammer for indsatser, der tilgodeser nye behov
- skabe dialog mellem idrættens aktører og borgere med særlige behov
- motivere de motionsuvante til et mere aktivt liv
- give en håndsrækning til borgere i udsatte positioner med at få fysisk aktivitet ind i hverdagen.

Gentofte Kommune vil arbejde tværfagligt for at skabe lige muligheder for, at alle borgere kan være aktive. Der skal fortsat arbejdes med at udvikle tilpassede løsninger for at imødekomme borgere med særlige behov, herunder fysiske, psykiske, sociale eller økonomiske.

Faciliteter og byrum

Gentofte kommune har gennem længere tid haft fokus på at optimere de byrum og faciliteter, der er i kommunen. Det er fortsat et indsatsområde i kommunen og er i fokus ud fra opfattelsen af, at gode rammer inviterer til mere bevægelse og mere fællesskab.

Kommunen er som en række andre hovedstadskommuner fuldt bebygget og kan derfor ikke umiddelbart bygge nyt uden at skulle rive ned eller omlægge grønne områder. Derfor er optimering og reovering af de eksisterende idrætsanlæg fremfor anlæggelse af nye anlæg i fokus.

Målet med dette fokusområde er, at:

- nytænke og udnytte kommunens faciliteter, klubhuse og kommunens andre ude-rum optimalt
- udvikle og i højere grad benytte digitale løsninger for at fremme gennemsigtighed, fleksibilitet og en alsidig brug af faciliteterne
- udvikle byens rum, så de indbyder til bevægelse

- understøtte behov, tendenser og skabe de bedste udfoldelsesmuligheder ved at være i dialog med kommercielle aktører og udøvere, der dyrker selvorganiseret idræt.

Foreningsidræt

Det tredje ben i 'Gentofte i bevægelse' er foreningsidrætten. Kommunen vurderer den vigtig, fordi foreningsidræt er fundamentet for folkeoplysningen og er et fællesskab, hvor kulturelle, sociale og demokratiske værdier udbredes og styrkes.

For at understøtte foreningsidrætten i kommunen er det et mål at fordre til at skabe stærke og kompetente idrætsforeninger, der er indstillet på at udvikle sig. Det er målet at gøre medlemskabet af de lokale foreninger til en del af borgernes hverdag, hvor de kan lege og dygtiggøre sig indenfor idræt og være i fællesskab med andre.

I foreningerne er det også muligt at udvikle sig som menneske, ligegyldigt hvor gammel man er, hvilken socioøkonomisk baggrund man har eller hvilket sportsligt niveau, man besidder.

I Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik, står det beskrevet, at de vil styrke idrætsforeningerne, ved at:

- styrke fokuset på uddannelse og kvalificering af trænere og ledere
- understøtte foreningernes arbejde med at skabe en tydelig identitet og gøre foreningerne synlige for borgerne
- etablere strukturer, der understøtter iværksætter, de demografiske processer og de gode ideer
- satse på digitale løsninger, der gør det lettere at administrere at være forening
- arbejde med at anerkende den frivillige indsats og understøtte og udvikle de frivillige vilkår.

Talentudvikling og eliteidræt

Ved at styrke de idrætslige miljøer i kommunen, er det målet at understøtte kommunens udvikling af talenter og støtte dem i at kunne begå sig nationalt og internationalt indenfor deres sportsgren. Det er ambitionen, at det skal ske ud fra et helhedsorienteret og langsigtet perspektiv, som også er med til at danne et helt menneske.

Kommunen vil styrke talentudviklingen og eliteidrætten ved at:

- støtte talenterne i at opnå balance mellem sport, job, uddannelse og det sociale liv, ved at give udøverne færdigheder, der kan bruges hele livet
- skabe støttestrukturer, så eliteudøverne og foreningerne i højere grad kan konkurrere både nationalt og internationalt
- styrke uddannelsesmiljøernes evne til at tilpasse rammerne til idrætstalenternes behov
- styrke talentudviklingen gennem organisatorisk, strategisk og praktisk samarbejde med foreninger, forbund, uddannelsesinstitutioner og skoler

Kommunen understreger i samarbejde med Team Danmark, at det er vigtigt, at støtten til udøvere og klubber sker på en social og samfundsmæssig forsvarlig måde. Det betyder, at sport og træning skal kunne fungere i samspil med uddannelse og arbejde.

Gentofte Kommune har samarbejdsaftaler med Bakkegårdsskolens idrætsskole, ungdomsuddannelser, klubber, specialforbund, eksperter og Team Danmark, der fortsat skal understøtte og styrke den strukturelle forankring og udvikling af talent- og elitemiljøer i kommunen.

Partnerskaber

I Gentofte har idrætlivets aktører tradition for at samarbejde. Kommunen har erfaret, at det har gavn timer udviklingen og kvaliteten af den alsidige idræts- og bevægelsesprofil, som kommunen har. Et partnerskab er et forpligtigende samarbejde, hvor to eller flere interessenter arbejder mod et fælles mål, og hvor ressourcer og risici deles lige mellem parterne. Partnerskaberne opstår der, hvor der øjnes en mulighed for at samarbejde om nye tilbud eller muligheden for at forbedre allerede eksisterende tilbud.

Med fokus på disse partnerskaber vil Gentofte kommune:

- skabe møder mellem foreninger, kommunale og statslige institutioner, kommercielle idrætsaktører, aftenskoler og borgere til udvikling af eksisterende og nye idrætstilbud
- udvikle strukturer der gør det lettere at etablere og forankre partnerskaber
- gøre det nemmere for idrætsaktører, både i foreninger og kommercielle, at indgå i partnerskaber omkring bevægelse i dagtilbud og skoler
- understøtte partnerskaber omkring idræts- og bevægelsevents, der giver stor glæde og værdi for borgerne.

Ambitionen om øget samarbejde og partnerskaber går således på tværs af politikkenes øvrige fokusområder, og de indgåede partnerskaber behandles under de enkelte fokusområder. Derfor behandles fokusområdet 'Partnerskaber' ikke selvstændigt i denne evaluering.

Andre relevante indsatser og politikker

Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik skal fungere i samspil med en række andre politikker på området herunder blandt andet sundhed, handicap og folkeoplysning og tværgående politikker og indsatser. Et eksempel på en sådan prioriteret indsats er visionen om 'En Times Motion Dagligt', der har til formål at sikre, at alle borgere er fysisk aktive en time om dagen.

En Times Motion Dagligt

I 2012 blev en politik vision vedtaget om, at 0 til 18-årige skulle være fysisk aktive en time om dagen. Denne vision blev i 2017 udvidet til at indbefatte alle borgere i kommunen. Kommunen er selv opmærksom på, at det er en ambitiøs målsætning, som lægger op til at tænke i strategiske ændringer på flere områder, så de kan understøtte visionen om mere bevægelse.

Initiativet er skabt på baggrund af devisen om, at et aktivt liv er væsentligt for et godt liv. Det er af høj prioritet at styrke borgernes livskvalitet, fysik og deres psykiske velbefindende, og et middel til at opnå dette er at dyrke idræt og bevægelse - enten alene eller i fællesskab med andre.

Tidligere undersøgelser af idrætsaktiviteten i Gentofte Kommune viser, at de mindst aktive grupper i kommunen er teenagere, småbørnsforældre (30-39-årige) og ældre (+65 år), samt borgere med lavt uddannelsesniveau. Formålet er at bidrage med indsigt og viden om, hvad der kan motivere de mindst aktive borgere i kommunen til mindst en times fysisk aktivitet dagligt, herunder identificere aktører, der kan aktiveres for at nå målsætningen. Desuden at formulere projekter, der skal afprøve nye tilgange til at skabe en times daglig bevægelse hos udvalgte målgrupper med udgangspunkt i idræts- og bevægelsespolitikens fem indsatsområder.

Bevæg dig for livet-visionskommuneaftale

Et andet initiativ som idræts- og bevægelsespolitikken såvel som 'En Times Motion Dagligt' spiller sammen med, er visionsaftalen med idrætsorganisationerne DIF og DGI om Bevæg dig for Livet-projektet. Aftalens hovedformål er at øge andelen af idrætsaktive borgere i kommunen med 8 pct. og andelen af foreningsaktive med 10 pct. i aftaleperioden 2017-2022.

Idræts- og bevægelsespolitikens fire fokusområder (på nær 'Talentudvikling og eliteidræt') danner således rammen for visionsaftalens indsatser, og de to indsatser understøtter hinanden.

De enkelte indsatser vil ikke blive beskrevet nærmere i denne evaluering, men tabellen nedenfor viser visionens specifikke indsatsområder, der i vid udstrækning relateres til idræts- og bevægelsespolitikken og 'En times motion dagligt'.

Partnerskaber
Indsatser: • Samarbejde med ungdomsuddannelser• Åben Skole• Livsstilsændringer
Et mangfoldigt idrætsliv
Indsatser: • Udsatte børn og unge• Boligsociale indsatser• Flere aktive seniorer• Bevægelse i dagtilbud• Beskæftigelsesindsats

Faciliteter og byrum
Indsatser: • Kapacitetsudnyttelse • Støttestrukturer for udemotion • Facilitetsudvikling
Foreningsidræt
Indsatser: • Stærke foreninger med klare profiler • Nye foreninger

Folkeoplysningspolitikken

Folkeoplysningspolitikken løber fra 2019-2024 og er karakteriseret ved at have en række fælles indsatsområder med idræts- og bevægelsespolitikken med fokus på samskabelse/partnerdannelse, mangfoldighed og det at gøre det lettere at være folkeoplysende foreningsmedlem.

I denne politik er målene at:

- sikre, at alle borgere har mulighed for at deltage i aktiviteter, der fremmer oplevelsen af fællesskab og medborgerskab og bidrager til demokratiforståelse
- sikre et mangfoldigt folkeoplysningsmiljø, der rummer gode faciliteter og vilkår for både foreninger, oplysningsforbund og aktiviteter uden for foreningerne
- skabe folkeoplysning, der understøtter og opfordrer til udvikling af nye ideer, tilbud og foreninger.

Politikken er bygget op om tre fokusområder, deres kendetegn og deres målsætninger:

Demokrati og medborgerskab	
Kendetegn • Et fritidsliv med mange muligheder for demokratisk organisering, som bidrager til sammenhængskraft og aktiv deltagelse i lokalsamfundet • Fritidstilbud med stærke frivillige miljøer, der inkluderer, engagerer og fremmer meningsfulde fællesskaber • Fritidstilbud, der øger deltagerens almenne og faglige indsigt og færdigheder og styrker den enkeltes evne og lyst til at deltage aktivt og engageret i samfundslivet	Målsætninger • Øge synligheden af aktiviteter, der skaber demokrati, fællesskab og involvering på området • Gøre det lettere at blive og være frivillig og folkeoplysende voksenunderviser, samt øge anerkendelsen af det frivillige og folkeoplysende
Mangfoldighed og diversitet	
Kendetegn • Rigt kultur- og fritidsliv med et bredt udvalg af faciliteter, tilbud og aktiviteter, der favner mange forskellige borgere	Målsætninger • Skabe miljøer, hvor der er plads til alle uanset evner eller behov

• Kultur- og fritidstilbud, der er åbne og anerkendende og fremmer glæde og livskvalitet	• Øge deltagelsen af borgergrupper, som er underrepræsenteret i vores fritidsmiljøer
Nyskabelse og samskabelse	
Kendetegn • Vi udvikler sammen og skaber nye tilbud, der inspirerer til livslang læring	Målsætninger • Etablere nye former for organiseringer, samarbejder og partnerskaber inden for det folkeoplysende område • Etablere og forankre nye aktiviteter, der øger alsidigheden i vores fritidstilbud • Videreudvikle kommunikationen mellem alle parter

Idræt for alle

I tillæg til de skitserede politikker, er der en række andre politikker og initiativer, der spiller ind på idrætsområdet, hvor eksempelvis handicappolitikken og initiativet 'Idræt for alle' spiller tæt sammen med idræts- og bevægelsespolitikens fokus på et mangfoldigt idrætsliv, der sikrer lige adgang for alle.

Initiativet har med afsæt i erfaringer fra tidligere indsatser på dette område fundet, at der er tre grupper, der kræver tre forskellige tilgange for at kunne blive en del af foreningslivet.

- Gruppe 1 er de borgere, der skal tilbydes segregerede tilbud i f.eks. specialforbund og har brug for specielle motionsredskaber
- Gruppe 2 kan være en del af det almene foreningsliv, men på specialoprettede hold. Der er eksempler fra f.eks. svømmeklubben og basketball
- Gruppe 3 skal have hjælp til at få afklaret deres fritidsinteresser gennem kommunens 7-trinsmodel, hvorefter de var begyndt på aktiviteten.

I den følgende evaluering af de enkelte fokusområder vil disse initiativer og de resultater, som de har givet, så vidt muligt blive inddraget i den samlede evaluering af fokusområderne.

Status på politikens fokusområder

Evalueringen af de enkelte fokusområder tager udgangspunkt i de opstillede formål og de gennemførte indsatser i det omfang, det har været muligt at finde tilgængelige data og resultaterne af de gennemførte interviews og fokusgrupper.

Foreningsidræt

Under overskriften 'Stærke og kompetente idrætsforeninger i udvikling' har fokusområdet 'Foreningsidræt' ambition om at:

- styrke fokuset på uddannelse og kvalificering af trænere og ledere
- understøtte foreningernes arbejde med at skabe en tydelig identitet og gøre foreningerne synlige for borgerne
- etablere strukturer, der understøtter iværksætter, de demografiske processer og de gode ideer
- satse på digitale løsninger, der gør det lettere at administrere at være forening
- arbejde med at anerkende den frivillige indsats og understøtte og udvikle de frivillige vilkår.

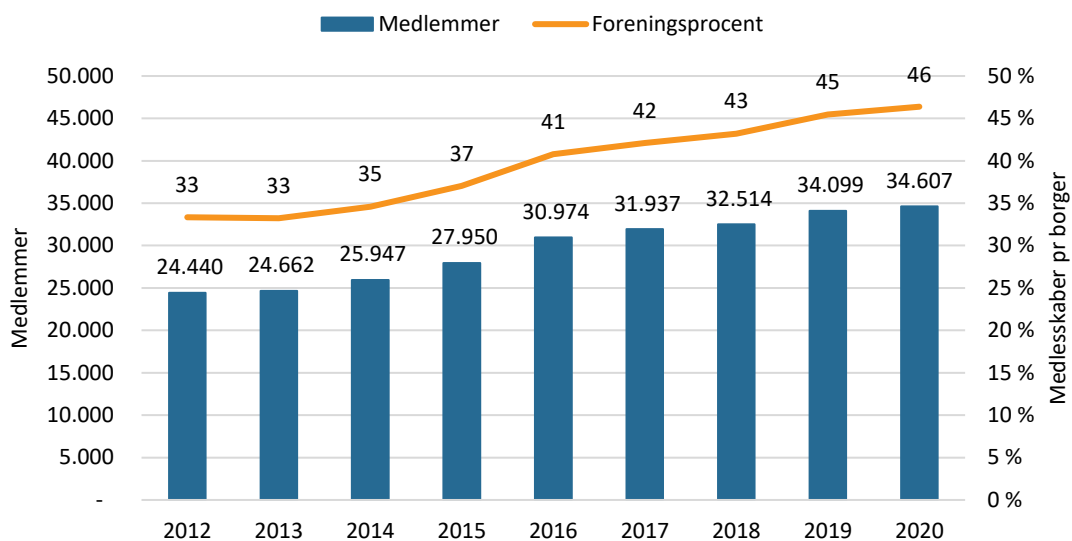
Foreninger i udvikling

Helt generelt viser de seneste tal fra Det Centrale ForeningsRegister (CFR), hvor foreningerne under DIF og DGI registrerer deres medlemstal, at antallet af foreningsmedlemmer i Gentofte Kommunes idrætsforeninger er stigende, og i perioden 2017-2020 er steget med 2.670 medlemmer til 34.607 fordelt på 85 foreninger.

Da Gentofte Kommune de seneste år har haft et varierende indbyggertal, er det relevant at se på antallet af foreningsmedlemmer i forhold til det samlede befolkningstal i kommunen. Foreningsprocenten angiver antallet af medlemskaber i foreningerne under DIF og DGI delt med det samlede befolkningstal. Figur 1 viser, at foreningsprocenten er stødt stigende gennem perioden, og at foreningsprocenten i 2020 er på 46 pct. Det vil altså sige, at foreningerne formår at øge antallet af medlemmer ud over den forventede tilgang i forbindelse med et stigende indbyggertal i kommunen.

Det er dog værd at bemærke, at foreningerne har været underlagt restriktioner i forbindelse med coronakrisen i store dele af 2020, og de kommende medlemstal vil derfor i højere grad afspejle nedlukningens effekt på foreningernes medlemstal, når foreningerne igen får fuld mulighed for at afholde deres aktiviteter.

Figur 1: Stigende medlemstal og stigende foreningsprocent i Gentofte Kommune

Figuren viser antallet af foreningsmedlemsskaber i Gentofte Kommunes idrætsforeninger og foreningsprocenten (antallet af foreningsmedlemsskaber delt med det samlede indbyggertal i kommunen) for perioden 2012-2019.

Den seneste benchmarkundersøgelse fra Bevæg dig for livet (2020a) understreger denne udvikling og viser i forlængelse heraf, at andelen af borgere, der angiver, at de dyrker én eller flere af deres idrætsaktiviteter i en forening, er steget fra 33 pct. i 2018 og 2019 til 36 pct. i 2020.

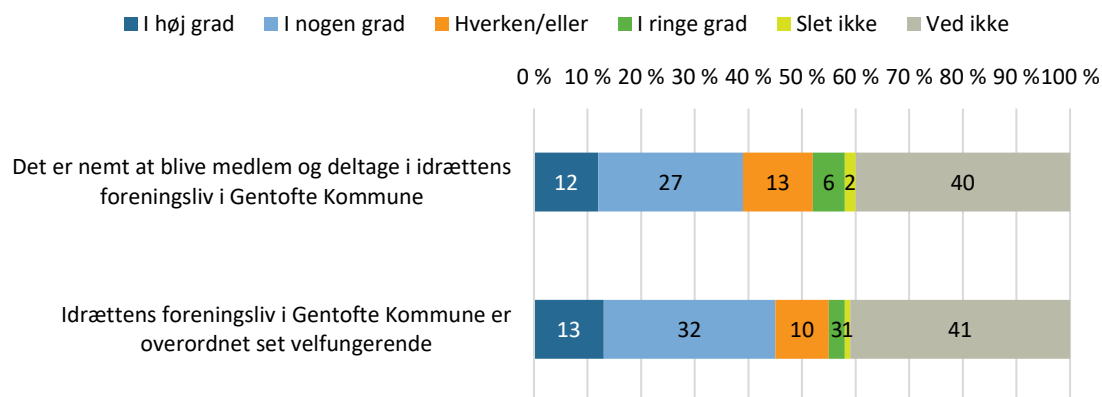
Tilfredshed med foreningslivet

I samme undersøgelse er borgerne blevet bedt om at angive deres holdning til forskellige aspekter af foreningslivet i Gentofte Kommune.

For det første har borgerne angivet deres holdning til to udsagn om foreningslivet i kommunen. Til begge spørgsmål har godt 40 pct. svaret 'Ved ikke', og det må forventes, at der primært er tale om borgere, der ikke er en del af foreningslivet. Af dem, der har angivet en holdning, svarer to tredjedele, at det i høj eller nogen grad er nemt at blive medlem og deltage i idrættens foreningsliv, mens hver ottende svarer, at det kun er i ringe grad eller slet ikke er tilfældet.

Til udsagnet, om at idrættens foreningsliv i Gentofte Kommune overordnet set er velfungerende, er det mere end tre fjerdedele af dem, der har afgivet en holdning, der i høj eller nogen grad synes, at idrættens foreningsliv er velfungerende.

Figur 2: Generel tilfredshed med idrættens foreningsliv og mulighederne for at deltage (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til udsagnene 'Idrættens foreningsliv i Gentofte Kommune er overordnet set velfungerende' og 'Det er nemt at blive medlem og deltage i idrættens foreningsliv i Gentofte Kommune' (n = 2.015). Kilde: Bevæg dig for livet (2020)

Gennemførte aktiviteter

Interviewene med forvaltningen i Gentofte Kommune viser, at meget af kommunens fokus på området 'Foreningsliv' har været på arbejdet med at inkludere særlige målgrupper i kommunens foreninger, og der er dermed en del overlap til fokusområdet 'Et mangfoldigt idrætsliv'. Fokus har her rettet sig mod inklusionen af seniorer og småbørnsfamilier gennem 'En Times Motion Dagligt' og unge gennem projektet 'Ung i bevægelse'.

For seniorer og familier har man afviklet 'Kom og Vær Med-aktiviteter', der er tilpassede aktiviteter, målrettet særlige motionsuvante grupper, der organiseres i samarbejde med foreninger, selvorganiserede og kommercielle aktører. Aktiviteterne vurderes som succesfulde og evalueres nærmere under fokusområdet 'Et mangfoldigt idrætsliv', men det fremhæves, at det er tiltag, der har ledt til, at flere seniorer er blevet en del af foreningslivet.

"Så der er helt klar noget der, som jeg synes, vi er lykkedes rigtig godt med. Fordi vi kan også se nu, at de aktiviteter er blevet forankret rigtig godt. Det motions-floorballhold der startede op – ikke på initiativ fra os i kommunen. Vi har mere været en katalysator for, at det er blevet støttet i en fastforankret aktivitet, blevet en del af en forening og i at støtte dem i at rekruttere flere."

Repræsentant fra forvaltning

Handleplanen 'Ung i Bevægelse' består af en række projekter, der har til formål at involvere flere unge i idrætten og foreningslivet som en del af visionsaftalen i tæt samarbejde med idrætsorganisationerne. I samarbejde med ungdomsuddannelserne og foreningslivet har kommunen og DGI i fællesskab forsøgt at aktivere eleverne gennem 'ambassadører', men ifølge de relevante medarbejdere i forvaltningen er handleplanen ikke lykkedes som håbet. Det skyldes ifølge handleplanens slutevaluering blandt andet, at det ikke i tilstrækkelig grad lykkedes at aktivere eleverne på ungdomsuddannelserne, og at flere projekter er udskudt pga. coronanedlukningen.

Tabel 1: Status på målsætningerne for fokusområdet Foreningsliv

Målsætninger	Indsatser
Styrke fokus på uddannelse og kvalificering af trænere og ledere.	• Foreningslederakademi• Temamøder/fyraftensmøder (foreningsøkonomi, fastholdelse)
Understøtte foreningernes arbejde med at skabe en tydelig identitet og gøre foreningerne synlige for borgerne.	• Ung i bevægelse• Kom og Være Med-aktiviteter
Etablere strukturer, der understøtter iværksætteri, de demografiske processer og de gode ideer.	• Demokrati i foreningerne – møderække i FOU• Ungekonsulentordning
Satse på digitale løsninger, der gør det lettere at administrere at være forening.	• Udvikling af foreningsportal
Arbejde med at anerkende den frivillige indsats og understøtte og udvikle de frivillige vilkår.	• Frivillig Fredag• Samarbejde med Frivilligcenteret

Kilder: Kultur-, unge- og fritidsudvalgets kvartalsrapporter, interviews.

Styrke fokus på uddannelse og kvalificering af trænere og ledere

På dette punkt fremhæver forvaltningen tilbuddet om Foreningslederakademi, der udbydes i samarbejde med DIF og DGI. Blandt interessenterne i fokusgrupperne er der dog en oplevelse af, at trænere i bred udstrækning mangler pædagogisk uddannelse, hvis målet om at fastholde de unge medlemmer i foreningerne skal opfyldes, når de traditionelt oplever et stort frafald i teenageårene. I den forbindelse nævnes blandt andet DBU's fokus på 'den rummelige træner' og fokus på de unges motivation for idræt og sport:

"... de bliver nødt til at lære pædagogik, fordi der er ikke særligt mange af de her trænerkurser på tværs af sportsgrene, der har særligt meget børnepsykologi eller pædagogik, men en hel masse om, hvordan de bliver bedre trænere (...) Men det vigtigste er, at hvis du har en god træner, så har du også nogen glade børn. (...) Det er sådan nogle ting, man skulle være mere fokuserede på fra kommunens side, fra SIG's side."

Repræsentant fra foreningsidrætten

Kommunen har i den forbindelse under opgaveudvalget 'En Times Motion Dagligt' sammensat en arbejdsgruppe med det formål at præsentere løsningsforslag til frafaldet blandt de 12-18-årige i kommunens foreninger, og det beskrives som et godt samarbejde om problematikken. Problematikken er dog langt fra særlig for Gentofte Kommune og blandt idrættens aktører er det opfattelsen, at mange klubber generelt ikke har nok fokus på årsagerne til fastholdelse i form af det sociale liv og trænerinvolvering, men i højere grad har fokus på de sportslige aspekter af foreningen.

"Vores største problem i dansk idræt er ikke kvaliteten af trænerens faglighed, men det er, at trænere simpelthen ikke aner, hvordan man har med børn at gøre".

Repræsentant fra foreningsidrætten

Det oplyses fra forvaltningen, at de tilgængelige tilskud til leder- og træneruddannelse ikke søges i tilstrækkelig grad af foreningerne. Oversigterne over puljerne på idrætsområdet i

de tilgængelige kvartalsrapporter viser desuden, at flere puljer ikke søges og bruges fuldt ud. I fokusgruppeinterviewene forklares det, at de tilgængelige kurser er for omfattende, og foreningerne ønsker i stedet, at det er muligt at tage de enkelte moduler i uddannelsen for sig.

Etablering af understøttende strukturer

Ambitionen om at etablere strukturer, der understøtter iværksætter og gode ideer, har man ifølge kommunen ikke arbejdet med endnu. Det har dog været et tema blandt fokusgruppedeltagerne, hvor Gentofte Kommunes status som en kommune med stærke etablerede foreninger på trods af mange styrker, også kan virke hæmmende for nye ideer. Blandt andet når det kommer til at opstarte nye foreninger:

"Jeg har prøvet den her rejse om at starte en ny forening. Og noget af det jeg synes er svært – eller er en udfordring i Gentofte Kommune, det er, at innovation og nytænkning indenfor frivillighedsområdet er ekstremt svært og vanskeligt, og et punkt hvor jeg føler, at fritidsafdelingen og kommunen generelt kan blive langt bedre. Jeg oplever – og det har ikke noget at gøre med, at vi er i en konservativ kommune – at man rigtigt gerne refererer til de eksisterende klubber og de gamle klubber. Der oplever jeg, at man har lang vej endnu til at blive rigtigt effektive omkring folkeoplysning og generel innovation."

Repræsentant fra foreningsidrætten

Selvom opfattelsen blandt de interviewede er, at Gentofte Kommune generelt er en rigtig god kommune at være forening i, så er oplevelsen blandt de mindre foreninger, at det er nemt at blive overset blandt de store og stærke traditionelle foreninger, når det handler om mulighederne for at blive hørt som en mindre aktør – særligt i forhold til faciliteter:

"De sidste par år har jeg fået et øget samarbejde, og Kultur og Fritid er blevet mere opså på, at vi eksisterer, men jeg kunne godt savne, at der var større opbakning til foreninger som er lidt unikke og rammer et unikt behov (...) Det kan være sådan noget som baner og haller, hvor jeg godt kan være rigtig ærgerlig over, at man kan se, at vi ryger helt bagerst i køen. Og sådan tænker jeg, at der mange foreninger, der føler det."

Repræsentant fra foreningsidrætten

Andre aktører oplever også en lydhor forvaltning, der er god til at tage en dialog med idrættens aktører og er opmærksomme på at finde løsninger i det omfang, det er muligt, om end facilitetsområdet er et område, hvor det kan være svært at tilgodese alle.

Satse på digitale løsninger, der gør det lettere at administrere at være forening

På dette område arbejder kommunen med at udvikle en ny foreningsportal, hvor det at ansøge om og booke faciliteter skal lattes for foreningerne. Derudover er kommunen en del af et tværkommunalt projekt om brugen af digitale kameraer til monitorering af brugen af kommunens faciliteter (Se afsnittet 'Faciliteter og byrum').

Begge initiativer modtages positivt af de interviewede aktører fra idrættens liv, der beskriver foreningsportalen som umoderne og ufleksibelt, og som direkte årsag til, at faciliteterne ikke udnyttes effektivt nok.

Det er dog for tidligt at evaluere de kommende initiativer, der endnu ikke er implementeret.

Arbejde med at anerkende den frivillige indsats og understøtte og udvikle de frivillige vilkår

Dette punkt er man ifølge kommunen ikke kommet så langt med, som man kunne ønske, og der er ikke igangsat konkrete initiativer i forhold til fokuspunktets ambitioner. Frivillighed og de frivilliges vilkår er dog et tema, der optager de interviewede aktører fra idrætslivet, der bemærker, at det er et generelt problem at skaffe frivillige, hvilket afspejler sig i foreningernes økonomi.

”Min opfattelse er, at det er meget forskelligt fra sportsgren til sportsgren, hvor nemt det er at tiltrække frivillige (...). Så jeg tror det her med, hvor meget man kan få involveret frivillige, afhænger meget af hvilket niveau, vi arbejder i, og hvilken sportsgren, det er. Og så synes jeg, det er blevet sværere at tiltrække frivillige, end det måske har været tidligere, og det er klart, at det har vi kunnet se på vores økonomi.”

Formand for flerstrengt forening

Det nævnes blandt andet, at det er svært at tiltrække frivillige, når der er store foreninger, der har lønnede ansatte, der mangler hjælp til frivillige opgaver. Og det betyder i forlængelse heraf, at nogle foreninger ser sig nødsaget til at honorere ”semi-frivillige” for at støtte op om foreningernes aktiviteter, og der tales derfor om både ”rigtige” og ”forkerte” frivillige. Det tyder således på, at det er en frivillighedskultur, der er værd at arbejde med, og at flere foreninger – på grund af en historik med forskellige former for alternativ aflønning og goder – har svært ved at få frivillige kræfter ind i foreningslivet. Det er derfor et punkt, der er vigtigt at fokusere på fremadrettet.

”Det er selvfølgelig et problem for os alle sammen, og det er her, at jeg savner fritidsafdelingen. Jeg savner nogle initiativer, at den her proces (om at ændre frivilligkulturen, red.) understøttes fra kommunen (...). Og man er nødt til at imødekomme det her paradoks mellem kommerialiseringen og frivilligheden. Altså nu bliver der talt om halv-frivillige, semi-frivillige og grå frivillige og hvad de hedder (...) og der mener jeg kommunen kan være bannerfører for en proces.”

Repræsentant fra forening

Opsamling

Foreningsidrætten i Gentofte Kommune er i en positiv udvikling og foreningsprocenten (antallet af foreningsmedlemskaber pr. borger i kommunen) er på 45 pct., hvilket er højere end gennemsnittet på landsplan (40 pct.) og de øvrige kommuner i Københavnsområdet.

På baggrund af de gennemførte fokusgruppeinterviews med aktører fra idrætslivet i Gentofte Kommune peger resultaterne på, at aktørerne ser et foreningsliv, der er kendetegnet ved nogle stærke etablerede foreninger med stærke traditioner. Ulempen ved det er omvendt, at foreningerne beskrives som meget traditionsbundne og er svære at få til at samarbejde. Selvom der er tale om et stærkt foreningsliv, er det altså ikke så fleksibelt, som man kunne håbe, hvis ambitionerne i idræts- og bevægelsespolitikken skal kunne opnås.

Kommunens ambition om at satse på nye digitale løsninger vurderes også som nødvendigt, hvis det skal være muligt at tilbyde et mere fleksibelt foreningsliv. Der er dog også en intern kritik blandt idrættens aktører, når det kommer til kulturen omkring samarbejde og benyttelse af den tilgængelige kapacitet i faciliteterne, som ikke udelukkende er mangelfuld på grund af de tilgængelige systemer.

”Jeg er enig i, at vi er meget dårlige til at agere sammen. Men jeg synes, at det hviler på kommunen at facilitere det samarbejde.”

Repræsentant fra foreningsidrætten

Derudover er det opfattelsen, at et særskilt fokus på frivillighed og frivillighedskulturen i kommunens foreningsliv er nødvendigt. Der er enighed om, at frivilligheden er under pres, og at der er kommet en uheldig kultur omkring det frivillige engagement og hvorvidt det at deltage i frivillige opgaver er en naturlig del af det at være medlem af en forening. Her er der en særlig problematik i forhold til, at flere foreninger har både bredde- og elitefokus, og i nogle tilfælde drives kommercielt med mange ansatte, men samtidig ønsker at dyrke det frivillige engagement.

Hvis indsatserne på foreningsidrættens område skal lykkes, kræver det, at der arbejdes for større samarbejde og vidensdeling mellem kommunens foreninger. Kommunens idrætsliv har en række begrænsninger i forhold til faciliteter, frivillige og intern konkurrence, som det er nødvendigt at styrke samarbejdet omkring, hvis foreningsidrætten skal udvikles yderligere.

Et mangfoldigt idrætsliv

Fokuspunktet 'Et mangfoldigt idrætsliv' har under overskriften 'Forskellige udfordringer – lige muligheder' til formål at sikre, at idrætslivet i Gentofte Kommune rummer muligheder for alle borgere og har et mangfoldigt udbud af aktiviteter.

I dette afsnit evalueres fokuspunktets ambitioner om at:

- understøtte fællesskaber, der skaber glæde, tiltrækker, favner og fastholder
- skabe gode rammer for indsatser, der tilgodeser nye behov
- skabe dialog mellem idrættens aktører og borgere med særlige behov
- motivere motionsuvante til et mere aktivt liv
- give en håndsrækning til mennesker i udsatte positioner med at få fysisk aktivitet integreret i hverdagen.

Gennemførte aktiviteter

Gentofte Kommune har en række aktører, der arrangerer idræt for borgere med særlige behov, og aktiviteter, der retter sig mod motionsuvante borgere.

Tabellen nedenfor viser de initiativer og samarbejder med aktører, der er sat i gang under de enkelte målsætninger. En række indsatser dækker flere målsætninger, men er opstillet under det primære fokus.

Tabel 2: Status på målsætningerne for fokusområdet 'Et mangfoldigt idrætsliv'

Målsætninger	Indsatser
Understøtte fællesskaber, der skaber glæde, tiltrækker, favner og fastholder	• Familiebasket • Ung i bevægelse • Robuste Seniorer med skarpe hjerner
Skabe gode rammer for indsatser, der tilgodeser nye behov	• Aktivitetsbane ved Gentofte Ungdomsskole
Skabe dialog mellem idrættens aktører og borgere med særlige behov	• Idræt for alle
Motivere motionsuvante til et mere aktivt liv	• Workshop "Demensvenlige idrætsforeninger i Gentofte" • Kom og Vær Med-aktiviteter • Motion og Fællesskab: målrettet ledige unge
Give en håndsrækning til mennesker i udsatte positioner med at få fysisk aktivitet integreret i hverdagen	• GoRun • Fritidsvejledning "Min Fritid" til borger med funktionsnedsættelse • Udvikling af tiltag mellem Bevæg dig for livet og frivillighedshuset om integration af flygtninge i foreningslivet • DIF Soldaterprojekt • Pigegruppe i Stolpehøj • Idrætsaktiviteter ved ungdomsboligerne bl.a fædre på banen

Kilder: Kultur-, unge- og fritidsudvalgets kvartalsrapporter, interviews.

Motivere motionsuvante borgere

De gennemførte aktiviteter med holdboldspil rettet mod seniorer vurderes af forvaltningen som dem, hvor man særligt er lykkedes med at aktivere en gruppe, der af forvaltningen beskrives som seniorer, 'der ikke har et særligt højt idrætsniveau', og altså ikke udelukkende består af seniorer, der alligevel havde været i aktive i anden sammenhæng.

"Det kan godt være, at der er nogle, der går nogle ture en gang i mellem, men det her med, at de går fra at bevæge sig lidt i dagligdagen til at dyrke en holdspilsaktivitet (...) Der er det nok i højere grad her, vi får fat i dem, vi rigtig gerne vil have fat i af seniorerne."

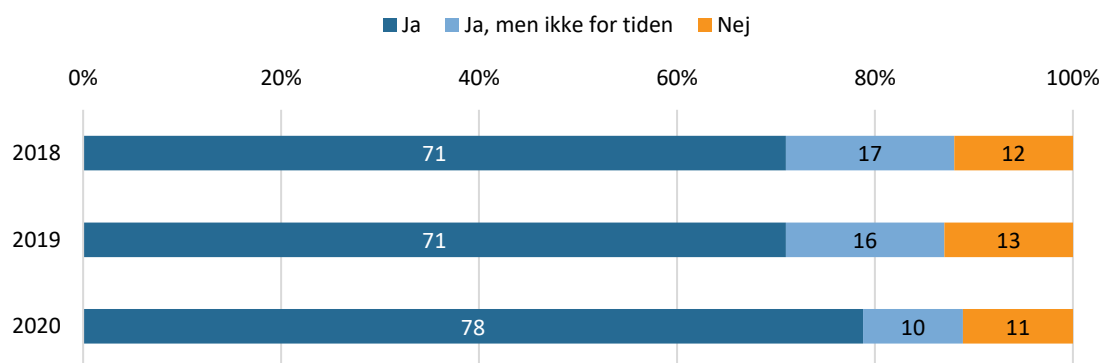
Repræsentant fra forvaltning

Med henblik på at evaluere idræts- og bevægelsespolitikens ambition om at aktivere og motivere motionsuvante borgere inddrages 'Bevæg dig for livets idræts- og motionsundersøgelse i Gentofte Kommune 2020'.

Den seneste undersøgelse viser, at 78 pct. af de voksne borgere i Gentofte Kommune dyrker idræt og motion. 11 pct. svarer, at de ikke dyrker idræt eller motion for tiden, og 10 pct. af borgerne svarer, at de ikke normalt dyrker idræt og motion. Over de seneste tre undersøgelsesår er andelen af borgere, der dyrker idræt og motion steget fra 71 pct. til 78 pct. Ud

fra denne udvikling tyder det på, at visionsaftalens målsætning om at få 10 pct. flere motionsaktive inden 2022 er inden for rækkevidde, da både andelen af borgere, der generelt ikke dyrker motion og borgere og dem, der holder pause for tiden, bliver mindre. Denne stigning ser dog ud til at findes på tværs af benchmarkundersøgelserne i de forskellige visionskommuner og ser ud til at være udtryk for, at spørgsmålsformuleringen på grund af coronakrisen er blevet ændret i 2020. Disse tal skal derfor læses med forbehold herfor, når der sammenlignes med tidligere år.

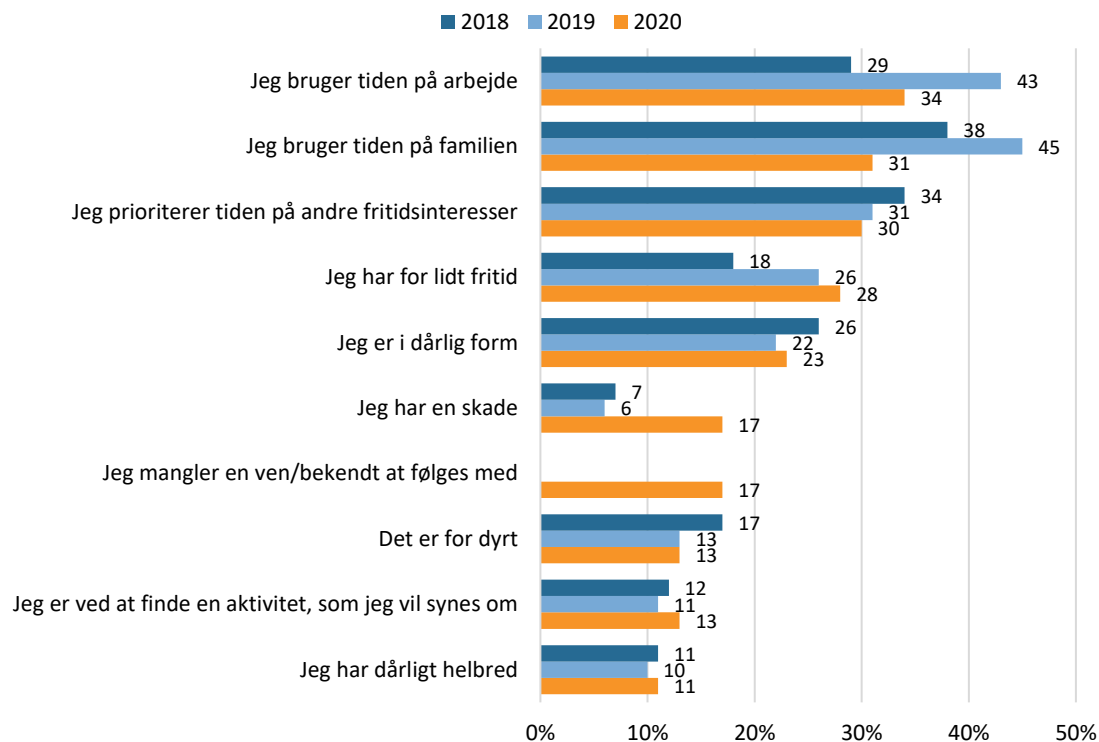
Figur 3: Andelen af borgere i Gentofte Kommune, der dyrker idræt og motion, er stigende (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt og motion?'. Kilde: Bevæg dig for livet, 2020.

Undersøgelsen kigger også på årsagerne til, at de ikke-idrætsaktive borgere ikke deltager i idræt og motion. Figur 4 viser, at der er forskellige årsager i spil. De hyppigste årsager til ikke at dyrke idræt og motion er, at borgerne bruger tiden på arbejdet (34 pct.), familien (31 pct.) eller andre fritidsinteresser (30 pct.) i stedet. Det ser dog ud til at være en mindre barriere end tidligere, hvor mellem 43 og 45 pct. angav, at de i stedet brugte tiden på arbejde eller familien. Det ser dog ikke ud til at være udtryk for at borgerne har fået mere fritid, da andelen, der svarer, at de har for lidt fritid, er fastholdt.

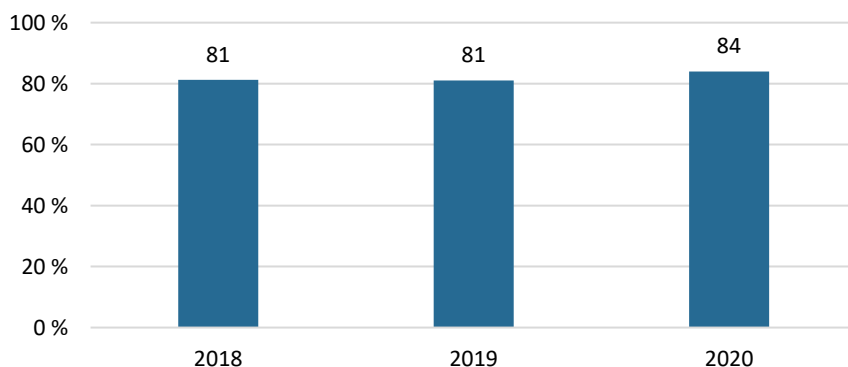
Figur 4: Mange forskellige årsager til ikke at dyrke idræt og motion er i spil blandt de ikke-idrætsaktive borgere (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til spørgsmålet 'Hvad er årsagen til, at du ikke dyrker idræt og motion for tiden?'. Kilde: Bevæg dig for livet, 2020.

Undersøgelsen viser også, at der blandt de fleste ikke-aktive borgere i kommunen generelt er lyst til at være mere aktive, og hele 84 pct. svarer i 2020, at de ønsker at være mere fysisk aktive. Der ser altså ud til være et potentiale for at aktivere de motionsuvante og ikke-aktive borgere med de rette tilbud.

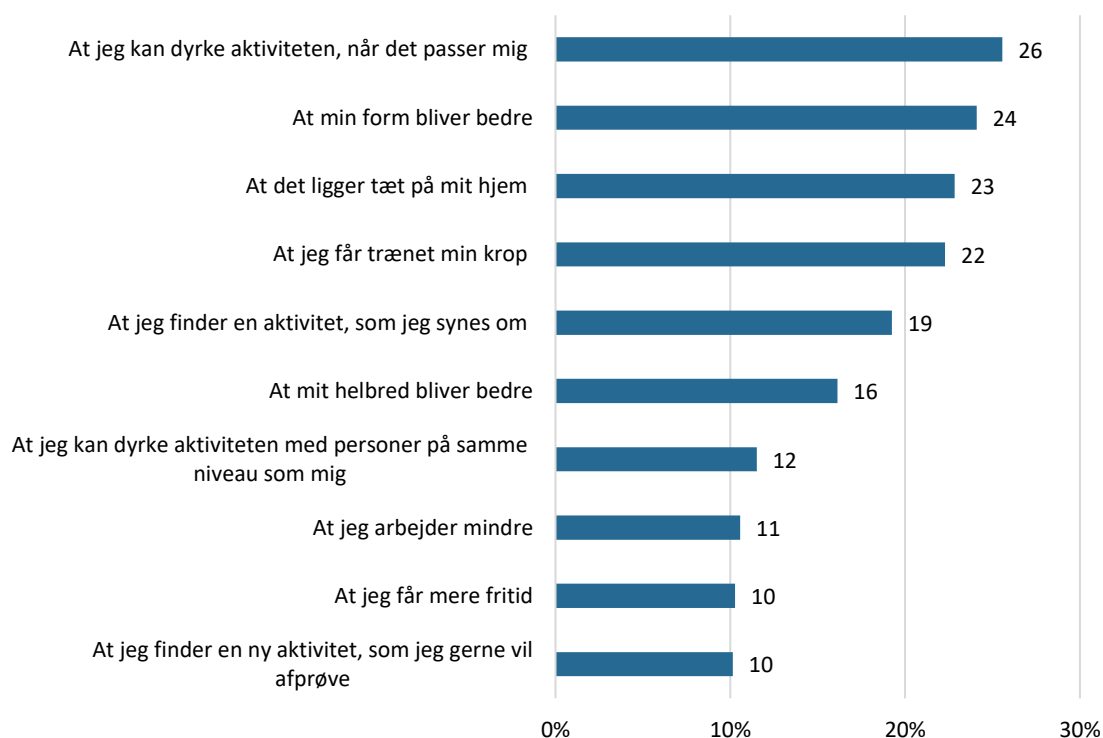
Figur 5: Størstedelen af de ikke-aktive borgere har lyst til at være mere aktive (pct.)

Figuren viser svarfordelingen for 'Ja' til spørgsmålet 'Vil du gerne være mere fysisk aktiv?' blandt borgere der angiver, at de ikke er fysisk aktive. Kilde: Bevæg dig for livet, 2020.

Når det kommer til at motivere motionsuvante borgere og ikke-idrætsaktive til et mere aktivt liv, er det vigtigt at tilpasse relevante tilbud til målgruppen. Figur 6 viser, at de ikke-aktive borgere i kommunen angiver en bred vifte af faktorer, der er vigtige for, at de kan få et mere aktivt liv. De vigtigste omhandler dog primært fleksibilitet i aktiviteterne og et fokus på helbred. 26 pct. svarer, at det er vigtigt, at aktiviteterne kan dyrkes, når det passer dem, mens 23 pct. vægter afstanden mellem aktivitet og bopæl højt. Derudover har de helbredsmæssige fordele ved fysiske aktivitet også en stor betydning for de ikke-aktives ønske om at være mere fysisk aktive. For godt hver femte er det også vigtigt, at de kan deltage i aktiviteter, som de kan lide (Bevæg dig for livet, 2020).

Figur 6: Borgere motiveres af belejlige idrætsaktiviteter, der fremmer deres sundhed (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til spørgsmålet: 'I det følgende beder vi dig vælge op til tre ting, som er vigtige for dig, hvis du skulle starte på en (ny) idræts- eller motionsform?'. Kilde: Bevæg dig for livet, 2020.

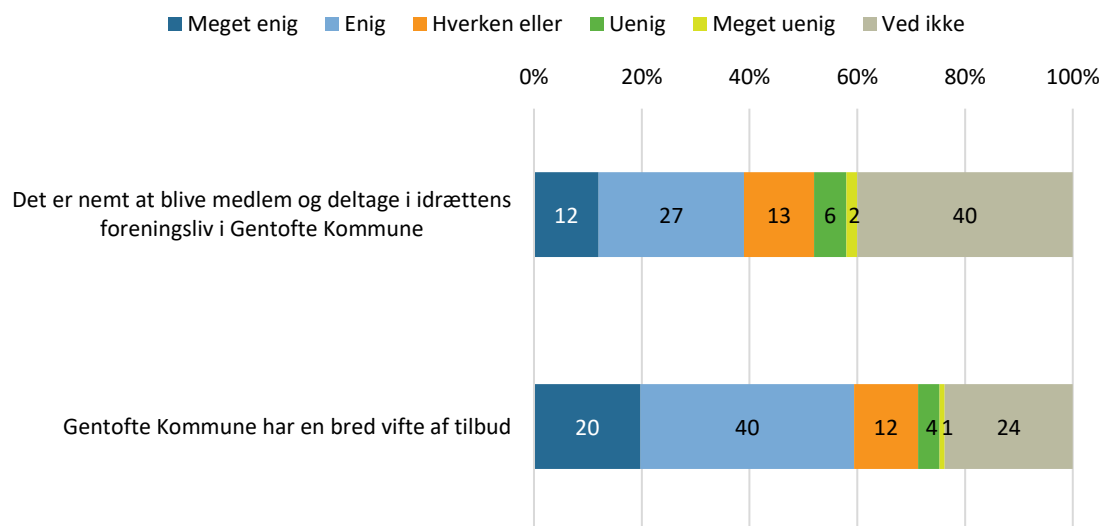
Et mangfoldigt udbud af idræts- og bevægelsestilbud

I tillæg til de generelle spørgsmål om idræt og motion har undersøgelsen inddraget specifikke spørgsmål om kommunens generelle udbud af idræts- og bevægelsestilbud.

Resultaterne tegner et billede af, at borgerne generelt vurderer, at der er en bred vifte af tilbud i Gentofte Kommune. 60 pct. er enten enige eller meget enige i, at Gentofte Kommune har en bred vifte af tilbud, mens det er 5 pct., der er enten uenige eller meget uenige. Undersøgelsen peger – som nævnt tidligere – også på, at borgerne generelt oplever, at foreningslivet er nemt at blive medlem af og deltage i. Der er dog også en væsentlig andel, der angiver, at de ikke ved, hvor let det er at blive en del af foreningslivet. Dette kan både være et udtryk for, at de ikke er og ikke har til hensigt at være en del af foreningsidrætten, men

det kan også være et udtryk for, at adgangen til og informationen om foreningslivet og dets muligheder ikke opleves som tilgængelige for de sværest stillede grupper med mindst erfaring med foreningslivet.

Figur 7: Borgernes holdninger til idrætslivet i Gentofte Kommune (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til spørgsmålet: 'Hvor enig er du i følgende udsagn om idrætslivet i Gentofte Kommune?' Kilde: Bevæg dig for livet, 2020.

Understøtte fællesskaber, der skaber glæde, tiltrækker, favner og fastholder

En målsætning i forhold til at fremme et mangfoldigt idrætsliv er at understøtte fællesskaber, der skaber glæde, tiltrækker, favner og fastholder deres medlemmer. I relation til dette viser tabel 3, at der er en lav grad af fællesskabsfølelse i idræts- eller motionsforeninger i Gentofte Kommune sammenlignet med fællesskabsfølelsen på arbejdet, studiet eller i andre ikke-idrætsorienterede foreninger. Da spørgsmålet er stillet til alle borgere i undersøgelsen, kan det også være udtryk for, at nogle af respondenterne ikke er en del af en idrætsforening og derfor ikke ser sig som en del af et fællesskab.

Tabel 3: Oplevelse af fællesskab i forskellige grupper blandt borgere i Gentoftes Kommune (pct.)

	I høj grad	I nogen grad	Hverken/eller	I ringe grad	Slet ikke	Ved ikke
Arbejde/studie	56	23	6	3	10	10
Idræts- eller motionsforening	2	22	13	7	24	15
Anden ikke-idrætsrelateret forening	14	14	1	5	24	34

Spørgsmål: 'I hvor høj grad føler du dig som en del af et fællesskab i følgende grupper?' Kilde: Bevæg dig for livet, 2020.

Det ser dog også ud til at være en udfordring som nogle foreninger i kommunen er opmærksomme på. I forbindelse med denne evalueringens fokusgruppeinterviews med foreningsrepræsentanter nævnes det eksempelvis flere gange, at det kan være svært at starte i en ny forening, hvis man ikke har en forudgående relation til den.

“At starte i en ny idrætsgren er værre end at starte i en ny skole, da man kommer ud i et konkurrencemiljø, hvor du skal slå nogen af holdet eller noget andet.”

Repræsentant for foreningsidrætten

Og netop barriererne forbundet med konkurrenceidrætten er en problematik, som de interviewede medarbejdere fra forvaltningen er opmærksomme på:

“Det er sindssygt svært at komme ind i nogle af de der etablerede fællesskaber, selvom man har en relativt høj idrætskapital. Det med at der er nogle tilbud for de voksne motionister, som rigtigt gerne vil de idrætsfællesskaber – det er næsten umuligt at finde. (...) Det oplever jeg helt klart, at der kunne være potentiale for.”

Repræsentant fra forvaltning

Det sker blandt andet med de arrangerede ‘Kom og Vær Med-aktiviteter’ med motionsfodbold og familiebasket, men mulighederne for at gå videre til et foreningstilbud på motionsplan er svære at finde.

Understøtte borgere med særlige behov

Når det kommer til indsats, der er rettet mod borgere med særlige behov, er der i ‘Idræt for alle’-handleplanen fortsat flere indsats, som er rettet mod at skabe lige muligheder i idrætten for alle borgere i kommunen. På baggrund af de tre tidligere nævnte definerede grupper af borgere med særlige behov er der udarbejdet forskellige indsats med fokus på hver målgruppes behov. En opfølgning på disse indsats blev udarbejdet i 2020 (se tabel 4).

Tabel 4: Opfølgning på ‘Idræt for alle’ indsats på handicapområdet 2020

Gruppe 1 – Borgergruppen med behov for specialiserede tilbud for at få et aktivt idræts- og fritidsliv	
Målsætning: At skabe nye tilbud, og gerne på en måde, hvor de bringes sammen med borgere uden handicap	Aktuelle indsats • Udvikling og indkøb af rekvisitter til aktiviteter i BKO Charlottenlund• Udarbejdelse af inspirationskatalog om aktiviteter, samt uddannelse af personale på sociale institutioner i disse aktiviteter. Dette kom udvalgte sociale institutioner i gang med i 2015, mens flere er kommet til siden, hvor indsatsen i 2017 og frem består af drift• Rejsetasker, som institutionerne kan låne med hjem, er udviklet i 2018• To sansemotoriske miljøer er etableret hos Camillehusene og hos Børnehuset for børne-terapien

Gruppe 2 - Borgergruppen som kan fungere på særhold i det almene idræt og fritidsliv og som på et vist niveau kan deltage i de almene aktiviteter i foreningerne	
Målsætning: Udvikle og implementere et foreningsspringbræt	Konkrete indsatser • Udvikling af Basekamp på Charlottenlund • Aktiv sommer, efterår og vinter 2014, hvor særligt aktiv sommer er fast booket. Derefter aktiv sommer hver år. • Etablering af brobyggerne, hvor der hurtigt kom 15 medlemmer med stor deltagelse • Samarbejde med idrætsforeningen Espenlund i Rødovre fra 2017 • Brobygning til almene foreninger (Golf, parkour og basket) opstartet i 2018 – Et medlem er kommet videre til almenidræt.
Gruppe 3 – Borgergruppe som med en ret lille støtte vil kunne deltage i de almene fritidstilbud	
Målsætning: Gør det lettere at finde eksisterende, relevante tilbud for borgere med særlige behov i det etablerede foreningsliv og aftenskoler	Konkrete indsatser • Idrætsforeninger og aftenskoler • Etablering af ny indgang på kommunens hjemmeside – i samarbejde med forvaltninger, foreninger og brugergruppe • Der holdes ajour med nye tilbud, der løbende kommer, hvor der efterhånden er godt 40 forskellige tilbud • Specialsportskatalog er udviklet i 2018 i samarbejde med IFEL Specialsport, der i 2019 blev forankret i en fælles kommunal pulje på tværs af Region Hovedstaden.

Tabellen viser indsatser på handicapområdet under 'Idræt for alle'. Kilde: Gentofte Kommune, 2020.

Over de tre indsatser rettet mod hver gruppe af borgere, har det også været et fokus at fremme de almene foreningers lyst og evne til at inkludere borgere med særlige behov. Dette er gjort gennem et fokus på etablering af nye eller flere særhold, samt yderligere inklusion på eksisterende, almene hold. Dernæst har der været fokus på uddannelse af trænere og ledere i håndtering af borgere med handicap. En indsats, som blev styrket i 2019 via forankring i den fælleskommunale idrætspulje og samarbejde med IFEL Specialsport.

Tilfredshed med forvaltningen som partner

Men henblik på at fremme foreningsdeltagelsen blandt borgere med særlige behov og skabe lige muligheder for alle søger Gentofte Kommune at samarbejde bredt og tværfagligt - blandt andet ved at samarbejde med og støtte foreninger, der arbejder på at favne motivationsvante og borgere med særlige behov. På baggrund af interviews med nogle af disse aktører, tyder det på, at der er stor tilfredshed med kommunen og fritidsafdelingen som sparringspartner, og det beskrives, at den fælles dialog er givende for aktørerne, der oplever, at kommunen er lydhøre og opmærksomme på aktørernes udfordringer.

"Mig og (kollega) er frivillige og bruger mange timer og brænder for projektet; Og det får vi tilbage af kommunen tifoldigt."

Repræsentant fra foreningsidrætten

Det er generelt opfattelsen, at der er god opbakning fra kommunens forvaltning, når de aktører, der arbejder med idræt for borgere med særlige behov, søger støtte.

"I forhold til et mangfoldigt idrætsliv oplever jeg, at konsulenterne i Fritid bakker mig op i det jeg laver [med sårbare grupper]."

Repræsentant fra foreningsidrætten

Særlige målgrupper kræver prioritering

De interviewede udtrykker dog også, at der er udfordringer ved at være en atypisk idrætsaktør. Det forklares, at disse foreninger er relativt få, og at de savner at blive tilgodeset for at påtage sig en opgave, der i mindre udstrækning påtages af det øvrige foreningsliv. Det handler særligt om adgangen til faciliteter i en kommune, hvor der i forvejen er kamp om den tilgængelige plads i faciliteterne.

Dette italesættes som en væsentlig udfordring, hvilket hindrer målsætningen om at give borgere med særlige behov en mulighed for at få integreret idræt i dagligdagen. Hvis målsætningen skal opfyldes og foreningerne skal kunne leve op til deres formål, er der muligvis også et større behov for, at denne gruppe af borgere bliver prioriteret over andre borgere, når det kommer til adgangen til relevante faciliteter. Dette er ud fra en tankegang, at de mest udsatte borgeres skrøbelige adgang til og fastholdelse i idrættens fællesskaber kræver, at de bliver taget særligt i betragtning, når tiderne og adgangen til faciliteter fordeles.

"Jeg ser ikke mange foreninger som vores, da vi på en måde yder en social indsats, og støtter nogle af de borgere i kommunen, der har det sværest, og som er længst væk fra idrætten; Dem får vi hevet ind i idrætten og foreningslivet. Der kunne jeg godt savne, at der var mere imødekommenhed, da vi er en lille brik i et stort puslespil. (...) Med baner og haller ved jeg, at vi ryger helt bagerst i køen. Det jeg ved, at der er mange foreninger der føler, men nogle gange er jeg gået panden mod en mur."

Repræsentant fra foreningsidrætten

Det nævnes også, at foreninger, der arbejder med idræt for socialt udsatte, har et yderligere behov for at kunne dyrke det sociale både før og efter idrætten. Derfor er det særligt vigtigt, at disse foreninger har gode forudsætninger for deres sociale rammer. Dette kan ske via adgangen til et foreningslokale eller ved sikring af adgang til et cafeteria med overkommelige priser, da økonomien ofte er en udfordring for denne gruppe.

Klarhed om støttemuligheder

Selvom de mest etablerede foreninger oplever lydhørhed fra kommunen, så påpeges det først og fremmest, at det er svært for foreningerne at løfte området med det relativt lille omfang af støtte, som foreningerne oplever, der er til rådighed fra kommunens side:

"Vi har snakket med [patientforening], der gerne vil lave (sport) for nogle med fysiske udfordringer, hvilket vi også har snakket om i min forening. Men 'hov'! Skal jeg sætte sådan et projekt i gang, så kan jeg kun søge til instruktørtimer, ikke til noget andet. Men jeg skal finde den rigtige træner og vide, hvor mange jeg skal lave, og alt det andet, før

jeg når hen til at søge. Så går min frivilligtid fra noget andet. Så skal jeg betale nogle i klubben for at få det i gang. Det har jeg svært ved at se ske.”

Repræsentant fra foreningsidrætten

Omvendt oplyses det fra forvaltningens side, at de relevante puljer, der findes under idræts- og bevægelsespolitikken såvel som under andre politikker, sjældent søges og bruges fuldt ud på trods af, at de er at finde på kommunens hjemmeside. Men det understreger, at inklusion af borgere med særlige behov er en proces, der kræver mange ressourcer og derfor også er en væsentlig udfordring for flere foreninger. I forlængelse heraf påpeges det, at på trods af en generelt god kontakt til kommunens fritidsafdeling, er det svært for foreningerne at have overblik over, hvilken støtte foreningerne kan få fra kommunen. Dette vanskeliggør ligeledes etableringen af nye særtilbud i de almene foreninger, særligt da de administrative elementer i forbindelse med indsatserne varetages af frivillige, der bruger meget tid på det:

“Det er enormt vanskeligt at vide, hvor man skal gå hen, og der mangler transparens i forhold til støttemuligheder. I forhold til 'Åben skole' er det nærmest umulig at vide, hvad man kan få støtte til, men man skal i stedet løfte det hele selv. (...) Det strandeder ved, at der skal være ildsjæle, som løfter projekterne, men når støtten ikke er der længere, så dør tingene. Derfor skal vi have en mere aktiv fritidsafdeling.”

Repræsentant fra foreningsidrætten

Opsamling

Generelt er antallet af voksne borgere, der dyrker motion i kommunen højt, og i 2020 dyrkede 78 pct. af de voksne borgere i kommunen idræt og motion. Det er dog svært at vurdere, om der er udsigt til at nå visionsaftalens målsætning om at øge antallet af aktive borgere med 10 pct. inden 2022 på grund af coronakrisens indflydelse på de seneste tal. Dog er der et stort potentiale for øget idrætsdeltagelse, da langt størstedelen (84 pct.) af de ikke-aktive borgere i kommunen ønsker at være mere fysisk aktive.

Den seneste benchmarkundersøgelse peger derudover på, at det er vigtigt med fleksible tilbud, når målet er at aktivere de borgere, der ikke allerede er aktive. Borgerne efterspørger tilbud, der kan dyrkes, når det passer, og fokuserer i højere grad på de helbredsmæssige effekter af idrætten end den specifikke aktivitet.

Generelt vurderer borgerne, at der er en bred vifte af idrætstilbud i Gentofte Kommune, og en stor andel af borgerne mener, at det er let at blive medlem af en idrætsforening i kommunen.

Der er de sidste år sat mange indsatser i gang rettet mod borgere med særlige behov, og foreninger orienteret mod borgere med særlige behov oplever en god kontakt til fritidsafdelingen. Dog oplever foreningerne at være udfordret i forhold til adgangen til idrætsfaciliteter og sociale rammer. Der opfordres til, at disse grupper i særlig grad prioriteres af kommunen.

Derudover savnes der en større støtte fra kommunen, når det kommer til at danne overblik over, hvilken støtte der er tilgængelig på et område, der ofte dækker flere forvaltninger. Det foreslås i den forbindelse også, at der kunne organiseres årlige opfølgninger mellem kommunen og foreningerne, hvor forventninger, udfordringer og udvikling kunne evalueres og foreningernes muligheder kunne diskuteres.

Faciliteter og byrum

I forbindelse med arbejdet på fokusområdet omkring faciliteter og byrum har Gentofte Kommune udarbejdet en facilitetsstrategi, der løber over ti år fra 2019-2029. Heri bygger kommunen videre på det arbejde, der er foregået på idrætsfacilitetsområdet siden 2005, hvor der er blevet etableret 30 nye idrætsanlæg. I forbindelse med facilitetsstrategien er der også udarbejdet en handleplan, hvori der findes en indsatsbeskrivelse, succeskriterier for indsatsen og en tidsramme for hvert indsatsområde (Gentofte Kommune, 2020b).

En fuldt udbygget kommune betyder, at facilitetsstrategien ikke kommer til at handle om at bygge nyt, derimod fokuserer kommunen på de fire fokusområder; 1) kapacitetsudnyttelse og at skabe adgang til faciliteterne, 2) at synliggøre kommunens tilbud og formidle dem til borgerne, 3) at faciliteterne skal kunne bruges fleksibelt og alsidigt samt 4) at forbedre kvaliteten af tilbuddene og optimere tilgængeligheden til dem.

For at opnå de bedste forudsætninger for borgerne, i forhold til at have et sundt liv er et andet mål med facilitetsstrategien at underbygge en sammenhængende indsats på tværs af forvaltningsområder.

I forbindelse med denne evaluerings interviews, understreges det overordnet, at Gentofte Kommune generelt er kendetegnet ved gode faciliteter og et bredt udvalg af idrætsfaciliteter. Denne holdning er gennemgående både for eliteidrætten såvel som breddeidrætten:

”Som større idrætsforening har vi nogle gode vilkår, og vi får stillet nogle virkelig flotte faciliteter til rådighed, som vi også bliver rost og misundet af folk udefra, for hvor godt vi har det. (...) Kommunen har gode og flotte faciliteter, der bliver prioriteret, og det giver foreningerne en god platform for af træne idræt på højt niveau.”

Repræsentant fra foreningsidrætten

Der er dog også en række udfordringer på facilitetsområdet, blandt andet i forhold til adgangen til faciliteter.

Dette afsnit vil gennemgå hver af de fire indsatsområder i facilitetsstrategien med henblik på at give en status på kommunens indsatser på facilitets- og byrumsområdet. Fund fra denne evaluerings interviewundersøgelse vil indgå undervejs som et supplement til handleplanens mest centrale resultater.

Adgang og kapacitetsudnyttelse

Det første fokusområde er at optimere adgangen og kapacitetsudnyttelsen, så idrætsfaciliteterne kan blive udnyttet bedst muligt. Dette er et eftertragtet mål, da flere foreningsrepræsentanter i interviewundersøgelsen nævner det som den primære udfordring på området.

"På facilitetssiden føler jeg, at vi er meget privilegerede i forhold til de overordnede rammer, som vi har. Både i forhold til antallet af kvadratmeter og haller og også i forhold til kunststof og græsbaner udenfor. Vi er så ikke specielt effektive til at anvende dem."

Repræsentant for foreningsidrætten

Det forklares af flere af de interviewede, at idrætsfaciliteterne ofte er fuldt bookede, hvilket forhindrer foreningerne i at få tilstrækkelig tid i faciliteterne, hvilket medfører en 'alleskamp-mod-alle' om at få de bedste tider. Samtidig beskrives nogle klubber som 'traditionsbundne' i den forstand, at de er svære at få til at tænke i nye muligheder og dele deres adgang til faciliteterne. Disse udfordringer med at få adgang til faciliteter betyder for nogle foreninger, at de ikke kan inddrage eller rumme flere medlemmer:

"Den største udfordring, vi ser, er baseret på, at vi har ekstremt svært ved balancen mellem vores eliteidræt og breddeidræt, især på vores anlægsside. Vi har medlemsstop, fordi vi ikke kan skaffe banekapacitet (...) Alle foreninger i Gentofte Kommune bliver nødt til at være bedre til at få en større kabale til at gå op på facilitetsområdet."

Repræsentant fra foreningsidrætten

På trods af udfordringerne med at få adgang til faciliteterne forklares det også, at faciliteterne ikke benyttes fuldt ud, og at faciliteterne af og til står tomme, selv i de tidsrum hvor faciliteterne er booket i det kommunale bookingsystem:

"Jeg har oplevet rigtig mange gange at sidde til møde i en hal som er fuldstændig tom. Og så kan man jo gå hjem og se hvem, der ikke har været der og brugt deres tid til at spille badminton og fodbold, eller hvad det nu er (...) Men der sker ikke noget. Ingen griber fat om nællen og siger: 'Det kan ikke være rigtigt, vi har vi set jer så mange gange, og I piver over, at I mangler tid, og så er der ikke nogen der bruger tiden'."

Repræsentant fra foreningsidrætten

På dette område arbejder kommunen med at udvikle en ny foreningsportal, hvor det at ansøge om og booke faciliteter skal lettes for foreningerne. Kommunen er ligeledes en del af et tværkommunalt projekt, der skal udvikle et værktøj til at benytte digitale kameraer til at monitorere brugen af kommunens faciliteter. På den måde er det ambitionen at nedbringe antallet af timer, hvor faciliteterne ikke benyttes i tilstrækkelig grad.

Begge initiativer modtages positivt af de interviewede aktører fra idrætslivet, der beskriver foreningsportalen som umoderne og ufleksibelt, og som direkte årsag til, at faciliteterne ikke udnyttes effektivt nok.

”Alle kæmper jo for at få mere tid og plads (...) Og derfor skal vi have flere facts på bordet. Jeg er ikke i tvivl om, at vi udnytter absolut ikke faciliteterne som vi kunne – det er helt sikkert. (...) Skolerne har også faciliteter som ikke bliver brugt for tiden, og som måske ikke bruges i sommerhalvåret. Her prøver vi at få inddraget nogle af de faciliteter der ligger i skolerne, så foreningerne bredt kan bruge dem bedre.”

Repræsentant fra foreningsidrætten

Gentofte Kommunes facilitetsstrategi har også til hensigt at øge udnyttelsesgraden af faciliteterne og øge synligheden af de tider, der er mindre populære og dermed oftere ledige. Det gælder tiderne op ad dagen i f.eks. skolehaller – her skal skoler, dagtilbud og fritidsbrugerne inddrages i en dialog om, hvordan man får øget brug af faciliteterne. Hvordan, det går med at få denne dialog op at køre, er ikke undersøgt direkte, men flere foreningsrepræsentanter beskriver, at de samarbejder med andre foreninger eller gymnasier med henblik på at få adgang til idrætsfaciliteter, hvor tiden ikke udnyttes fuldt ud.

De gennemførte interviews viser også en stor utilfredshed med kommunens bookingsystem, der beskrives som forældet samt at det er besværligt for foreningerne at booke deres faste haltider. Derfor er det nye bookingsystem kærkomment.

Derudover arbejder kommunen for at sikre helårsanvendelse på de udendørs anlæg. Flere foreningsrepræsentanter beskriver, at udendørs faciliteter har været særligt eftertragtede det sidste år, da coronarestriktionerne har begrænset indendørs træning. Foreningsrepræsentanterne beskriver også, at de møder udfordringer i forhold til den udendørs træning, idet flere af de udendørs anlæg mangler belysning og derfor ikke kan udnyttes tilstrækkeligt.

For at lette adgangen til faciliteterne for eksisterende og nye brugere, undersøger kommunen i første omgang, om det er muligt at minimere antallet af lukkedage på kommunens udendørs faciliteter. Det skal åbne op for, at flere nye borgergrupper uden for foreningsidrætten, der f.eks. gerne vil spille fodbold eller udendørs tennis, har mulighed for at leje sig ind. Gentofte Kommune har indgået et samarbejde med en kommerciel aktør, der skal facilitere muligheden for disse enkeltbookinger. Det er også hensigten at indføre åbne haltider i flere af kommunens faciliteter. Den indsats skal evalueres, når den har været i brug.

Synliggørelse og formidling

Digitale løsninger og digital formidling skal være en del af løsningen for at øge kendskabet til kommunens aktivitetsmuligheder. Idet kommunen allerede er fuldt belagt med byggeri, er det et indsatsområde at synliggøre borgernes muligheder for bevægelse i naturen og byrummene, der indbyder til fysisk aktivitet. Det skal gøres ved at afvikle 'Kom og Vær Med'-forløb for forskellige målgrupper for at øge synligheden omkring faciliteterne.

Gentofte Kommune er i gang med at forbedre den fysiske skiltning af kommunens faciliteter. Det er målet at opnå en ensartet og informativ skiltning af idrætsfaciliteterne og på længere sigt skal det samme ske på tværs af forvaltningsområderne.

Samarbejde og partnerskaber er et generelt fokus hos Gentofte Kommune. Kommunen har blandt andet et ønske om at skabe et samarbejde på tværs af naturens aktører for at synliggøre muligheder for bevægelse i naturen og har blandt andet afholdt møder med Naturstyrelsen og Slots- og Kulturstyrelsen for at etablere et tæt samarbejde om denne målsætning. Det er dog ikke muligt at evaluere indsatser endnu.

Fleksibilitet og alsidig brug

Gentofte kommune vil sikre, at de tilgængelige idrætsfaciliteter rummer den organiserede foreningsidræts behov og udviklingspotentiale, mens faciliteterne også skal være fleksible nok til at rumme anderledes organiserede og selvorganiserede bevægelsesaktiviteter. Det vil ske ved at kortlægge udviklingsmulighederne for eksisterende og nyanlagte fleksible faciliteter og ved at fremme mulighederne for, at nye idrætter får adgang til faciliteterne.

Dernæst vil kommunen skabe sociale mødesteder i forbindelse med kommunens knudepunkter for bevægelse. Det skal ske gennem etableringen af sociale opholdssteder målrettet familier, børn og unge i forbindelse med idrætsfaciliteter. Flere foreningsrepræsentanter fra både eliteidrætten og breddeidrætten påpeger, at det er vigtigt at kommunen faciliterer de sociale aspekter af idrætten. Det nævnes blandt andet, at de vil bidrage til fastholdelsen af de unge i foreningslivet:

”En bi-ting er det sociale miljø; Pigerne vil gerne snakke og have mulighed for at drikke en kop kaffe og snakke, når de er 16-17 år. Mødet udenfor banen er meget dårligt i forhold til Gentoftehallen. Der er jo ikke lavet et cafemiljø til at hygge sig og være omkring hallen. (...) Det er jo det sociale, der holder folk til, når det begynder at blive hårdt, og når de tænker på at stoppe. Så mister man jo det daglige netværk med sine venner.”

Repræsentant fra eliteidrætten

Det beskrives særligt, at Gentofte Sportspark kunne have gavn af et fælles område, hvor forældre kan overvære deres børns idrætsaktivitet. Dernæst forklares det, at der generelt er et stort behov for klubrum hos flere foreninger, og at dette også er vigtigt for det sociale.

”En udfordring er, at de ikke har et værested, hvor de kan gå hen og være sammen med deres klub- og holdkammerater. Det gælder specielt de små steder. Det er uforståeligt, at der i hele sportsparken ikke er et bestemt sted, man kan være. (...) Det er et problem, der gør det vanskeligt at være sammen, udover når man udfører sin sport. (...) Kommunen har også snakket om, om man kan dele klubrum; Det synes vi er en dårlig ide. Vi advokerede for, at klubberne skulle have deres egne klubrum, i så høj grad som det er muligt. Det har man glemt i sportsparken, og de steder hvor man bygger rundt omkring. Der bliver nødt til at være faciliteter til det sociale, hvilket der er mange klubber, der ikke har. Jeg synes ikke, at kommunen tager det tilstrækkeligt seriøst i dag.”

Repræsentant for foreningsidrætten

Det lader i denne forbindelse til, at der er en uenighed om, i hvilken grad det er hensigtsmæssigt, at flere foreninger deler klubrum og klubhuse. En anden foreningsformand fortæller, at nogle klubhusfaciliteter også ofte står tomme og kan dække et behov hos andre foreninger:

”Det giver ingen mening, at vi alene har det klubhus, vi har, da det står tomt 80 pct. af året. Andre der ikke har et klubhus; Hvorfor har de ikke klubhus sammen med os?”

Repræsentant fra foreningsidrætten

I forlængelse heraf forklares det, at nogle af de foreninger, der har klubhuse, som er kommunalt ejede, ofte møder udfordringer, når de eksempelvis ønsker at udbygge eller renovere deres lokaler. Derfor ønsker foreningerne et større spillerum, når det kommer til renoveringen og udbygning af de faciliteter, som de benytter i det daglige.

I relation hertil fremgår det af facilitetsstrategien, at behov og brugsmønstre for klubhuse bliver kortlagt, mens muligheder for nye klubhuse i eksisterende faciliteter også undersøges. Dette skal resultere i anbefalinger til fremadrettet arbejde.

Kvalitet og tilgængelighed

Gentofte Kommune arbejder som et afledt element af arbejdet med ’Idræt for alle’ på at sikre, at kommunens idrætsfaciliteter er let tilgængelige for personer med handicap. Dette skal ske ved at udvikle et digitalt overblik over adgangsforhold til idrætsfaciliteter i kommunen samt ved at forbedre tilgængeligheden til eksisterende faciliteter i naturen og i byens rum.

Dette er dog endnu ikke særlig udbredt i kommunen, da der ligger en udfordring i at indrette kommunens allerede eksisterende faciliteter, da de i forvejen er fuldt udbyggede.

Dette område lader dog ikke til at fylde noget hos de interviewede aktører, der generelt giver udtryk for stor tilfredshed med kommunens faciliteter.

Opsamling

Gentofte kommune er kendetegnet ved gode og flotte faciliteter, hvilket anerkendes af kommunens idrætsaktører. Gentoftes faciliteter og byrum er et særskilt fokus i idræts- og bevægelsespolitikken, og de indsatser, der beskrives i facilitetsstrategien og den tilknyttede handleplan, imødekommer mange af de faktiske udfordringer, der opleves i forhold til faciliteter.

Idræts- og bevægelsespolitikens mål om at udnytte faciliteter og byens rum optimalt, samt at fremme gennemsigtighed og alsidig brug af faciliteterne, lader til at være præget af et forældet og besværligt bookingsystem, snarere, end at det udelukkende er et resultat af manglende bane- og halkapacitet. Derfor er der store forventninger til, at det længeventede bookingsystem og det nye monitoreringssystem vil afhjælpe en stor del af disse udfordringer.

Både idræts- og bevægelsespolitikens og facilitetsstrategiens fokus på at skabe samlingssteder for familier og fokus på at undersøge behovet og muligheder for klubhuse er kærkomne ifølge foreningsrepræsentanter, der savner netop disse ting for at fremme det sociale og sikre fastholdelse af deres medlemmer. Hertil bør det nævnes, at særligt små klubber savner adgang til sociale rammer for foreningslivets fællesskaber.

Området bærer dog præg af, at flere initiativer er i gang med at blive implementeret, og en evaluering er derfor ikke mulig endnu.

Talentudvikling og eliteidræt

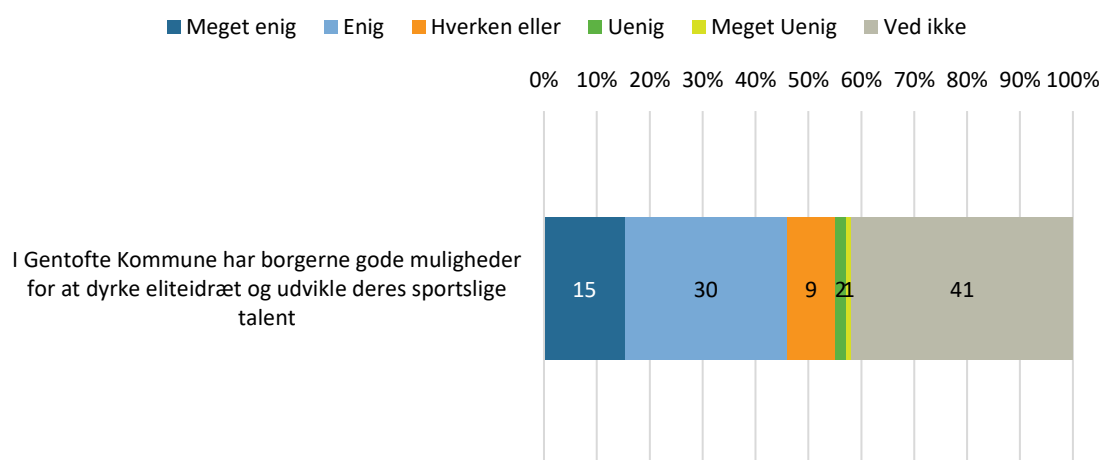
Gentofte Kommunes arbejde med talentudvikling og eliteidræt har i perioden 2016-2020 haft fortsat fokus på at fremme talentudviklingsmiljøer og på støtte til specifikke talenter på højeste niveau.

Det beskrives af en repræsentant fra forvaltningen, at talentudvikling og eliteidrætsområdet over de seneste år har haft et mindre fokus end tidligere, da området overordnet er velkørende, og at der derfor i større grad arbejdes på at vedligeholde og optimere frem for at igangsætte nye større projekter.

Tilfredshed med mulighederne

Den seneste benchmarkundersøgelse fra Bevæg dig for livet (2020a) viser, at 45 pct. af borgerne i Gentofte Kommune enten er enige eller meget enige i, at der er gode muligheder for at dyrke eliteidræt og udvikle deres sportslige talent i kommunen. En stor andel svarer 'Ved ikke' (41 pct.), men meget få (3 pct.) er direkte uenige i udsagnet.

Figur 8: Borgerne vurderer generelt, at der er gode muligheder for at dyrke eliteidræt (pct.)

Figuren viser svarfordelingen til udsagnet 'I Gentofte Kommune har borgerne gode muligheder for at dyrke eliteidræt og udvikle deres sportslige talent'. Kilde: Bevæg dig for livet (2020).

Samme tilfredshed findes blandt kommunens interessenter på elite- og talentudviklingsområdet, hvor både klubber, uddannelsesinstitutioner og samarbejdspartnere generelt peger på et godt samarbejde med Gentofte Kommune omkring talent- og elitearbejdet i kommunen. En foreningsrepræsentant forklarer:

"Vi oplever, at der er en respekt for det arbejde vi laver og indgår derfor i en partnerskab- eller samarbejdsdialog, i stedet for et 'kunde-leverandør forhold'. Det er kendetegnet af god gensidig forståelse og et ønske om at lykkes i en fælles mission om at gøre det

bedst mulige. Som større idrætsforening har vi nogle gode vilkår, og vi får stillet nogle virkelig flotte faciliteter til rådighed, som vi også bliver rost og misundet af folk udefra.”

Repræsentant fra foreningsidrætten

En anden af de interviewede nævner ligeledes:

”Kommunen er en eliteidrætskommune, så man kan også mærke, at det er et område, som man satser på. Der er god sparring, ressourcer, og man bliver taget vel imod, når man ringer og kontakter kommunen i forhold til projekter. Så gode kår, og så synes jeg, at der er handling bag ordene.”

Repræsentant fra foreningsidrætten

Også fra Team Danmark er der en god oplevelse af samarbejdet:

”Helt overordnet er vi meget tilfredse med samarbejdet med Gentofte Kommune; Både med samarbejdet, og de ordninger og strukturer, der er i kommunen. Det er en kommune, der er kendetegnet ved, at der er stor opbakning til elitesport. Der er gode faciliteter, der er ret mange unge mennesker på ordningerne, og de har nogle forankrede modeller både i folkeskolerne og i gymnasiet. I de seneste år er det i hvert fald gået fremad på antallet af elever, der er på deres ordninger.”

Samarbejdspartner

I forhold til at optimere arbejdet på området nævnes det, at der er et generelt potentiale for fokusering af de indsatser, der allerede er sat i gang. Det opleves, at der fra Gentofte Kommunes side bliver igangsat mange tiltag på ungdomsuddannelserne foruden indsatsen på talent- og eliteudviklingsområdet, og at der ikke nødvendigvis følges op på dem alle. Det pointeres derfor, at man med fordel kan prioritere de væsentligste tiltag og udelade andre:

”Der hvor jeg selv synes, at det kunne blive bedre, det er i forhold til opfølgning. Jeg oplever, at der bliver taget initiativ til rigtig mange ting, og at Gentofte Kommune faciliterer rigtig mange tiltag, hvilket er rigtig spændende. Men vi oplever også, at det bliver for mange, forstået på den måde, at man kunne forestille sig fra kommunens side, at man prioriterede nogle af de her initiativer, frem for at sende dem videre til os hver gang. Jeg forstår godt hensigten ved det (...) Men jeg synes nogle gange, at vi oplever, at vi sejer lidt til i nye tiltag.”

Repræsentant fra uddannelsesinstitution

Gennemførte aktiviteter

På baggrund af flere gennemførte evalueringer på talentudvikling- og eliteidrætsområdet fra 2016-2020 viser tabel 5 et overblik over målsætninger, indsatser og gennemførte aktiviteter. Flere aktiviteter går naturligt på tværs af de enkelte indsatsområder, men er placeret under de målsætninger, de primært fokuserer på:

Tabel 5: Overblik over Gentofte kommunes fokus i henhold til talentudvikling og eliteidræt fra 2016-2020.

Målsætninger	Indsatsområder	Gennemførte aktiviteter
Styrke talentudviklingen gennem organisatorisk, strategisk og praktisk samarbejde med foreninger, forbund, uddannelsesinstitutioner og skoler. Støtte talenter i at opnå balance mellem sport, job, uddannelse og det sociale liv ved at give udøvere færdigheder, der kan bruges hele livet.	• Samarbejde om talentordning mellem Team Danmark og fire gymnasier • Talentordning med Bakkegårdsskolens 7.-9. klasse, i samarbejde med Team Danmark	• Talentudviklingsprojektet • 2019: Evaluering af Talentudviklingsprojektet. • 2019: Case-studie af miljø for idræts-studielivs-balance blandt talenter. • 2019: Selvudviklet projekt med kritisk refleksion over mental udvikling af egen sportsgren.
Styrke uddannelsesmiljøernes evne til at tilpasse rammerne til eliteudøvernes behov.	• Opkvalificering af trænere og idrætskoordinatorer.	• Uddannelse af talentkoordinatorer i 'ledelse af talent' • 2019 Sparring med talentkoordinatorer med fokus på udvikling af eleveres 'life skills'
Skabe støttestrukturer så eliteudøvere og klubber i højere grad kan konkurrere på nationalt og internationalt niveau.	• Hjælpe elitesportsudøvere mentale forudsætninger for at håndtere de krav som elitesporten stiller.	• 2019: 'Viden til gøren'. • 2017: Sponsor-workshop • Team Danmark workshops i sportsernæring (Hvert år) • Team Danmark workshop i sportsskader (Hvert år)

Tabellen viser idræts- og bevægelsespolitikens målsætninger på talentudvikling- og eliteidrætsområdet, de enkelte indsatsområder og de gennemførte aktiviteter i perioden 2016-2020. Indsatser og aktiviteter er udledt af flere kilder: Høgh & Wester 2018; Høgh 2019; Vindermentalitet 2020.

På talentudviklings- og eliteidrætsområdet har Gentofte Kommune tre puljer, som kan søges af foreninger eller elitesportsudøvere. Eliteidrætspuljen var på 100.000kr, men steg i 2020 til 150.000 kr. årligt og kan søges af udøvere eller hold til omkostninger i forbindelse med rejser og internationale turneringer mm. De to øvrige puljer; Talentudviklingspuljen og puljen til talentudviklingsmiljøer er en del af Gentofte Kommunes indsats med udvikling af unge talenter.

I det følgende præsenteres og uddybes de igangværende indsatser enkeltvist.

Talentudvikling

Gentofte Kommune har siden 2006 haft fokus på talentudvikling. Formålet med indsatsen har siden 2014 været at forbedre idrætsudøvernes mulighed for at opnå gode nationale og internationale resultater samt at hjælpe dem til at kunne klare sig selv som internationale eliteidrætsudøvere. Derfor har de unge talenter mulighed for at modtage støtte i form af undervisning, behandlingstilbud eller økonomisk tilskud.

En evaluering af talentudviklingsindsatsen betragter området i perioden 2013-2017 og indrager 21 ud af de 34 daværende eller tidligere deltagende talenter. Evalueringen viser, at

langt de fleste talenter ansøger om at være med i talentudviklingsprojektet på grund af muligheden for at modtage økonomisk støtte. Desuden oplever talenterne særligt den økonomiske støtte som en hjælp til at opnå et højere sportsligt niveau (Høgh & Wester 2018).

Unge talenter tilbydes også en række undervisninger, workshops og foredrag. Dette indebærer blandt andet projektet 'Viden til Gøren' samt workshops i sportsskader og sportsernæring udbudt af Team Danmark siden 2013. Evalueringen fra 2018 viser, at særligt workshops for sportsernæring og sportsskader var mest besøgt af atleterne, mens de øvrige tilbud ikke blev anvendt i særlig stor grad.

Det fremgår også, at der stadig er stor interesse i nye sponsorworkshops, og at den lave deltagelse i netop disse beror på, at det kun var talenterne i 2017, der blev tilbudt sponsorworkshopen (Høgh & Wester 2018). Netop sponsorworkshops og ideen om et 'Team Gentofte', der ikke endnu er blevet etableret, nævnes også blandt de interviewede, der gerne ser et samlet initiativ for at finde sponsorstøtte til talenter, og det er generelt holdningen, at det er en mulighed, man fortsat ønsker at afsøge. Ideen med Team Gentofte er en kommunalt initieret erhvervsklub med et formål om at skaffe sponsorer til kommunens eliteidræt.

Under indsatsen med talentudvikling hører også puljen til talentudviklingsmiljøer på 150.000 kr. årligt, der kan søges af foreninger, der ønsker at udvikle deres rammer for talentudvikling, f.eks. gennem trænerkurser. I 2014 blev midlerne fra denne pulje tildelt atleterne direkte som en del af talentudviklingspuljen, men det er siden besluttet at støtte talentudviklingsmiljøerne:

"Det er i tråd med den forskning, der er på området; at hvis man skal lykkes med sin talent- og elitestrategi, så skal man arbejde med miljøerne. Man kan ikke altid vide, om der sker noget med den enkelte, man satser på, men hvis man satser på miljøet, hvor der også er en to'er og en tre'er, så er der større muligheder for at det lykkes."

Repræsentant fra forvaltning

Således støttes de dygtigste talenter også igennem en generel prioritering af talentudviklingsmiljøer, der er til gavn for flere af klubbernes eliteudøvere samt den bredere sub-elite i kommunen.

Ifølge kvartalsrapporterne fra 2018-2020 bliver puljen til talentudviklingsmiljøerne hvert år søgt fuldt ud og uddelegeret til foreningerne. Fra samarbejdsaftalen mellem Gentofte Kommune og Team Danmark omkring talent og eliteområdet 2018-2021, er det aftalt, at Gentofte Kommune ønsker at styrke talentudviklingsmiljøerne for basketball, tennis og volleyball (Samarbejdsaftale 2018-2021). I kvartalsrapporterne fra perioden 2018-2020 fremgår det desuden, at foreninger fra alle tre sportsgrene har fået støtte fra denne pulje. Interviewene med repræsentanter fra eliteforeningerne peger også på, at foreningerne grundlæggende er tilfredse med den tilbudte puljestøtte:

“Jeg har en holdning om, at det er godt at have puljerne, og at de fungerer fint. Vi har søgt det, vi kunne se os selv i, og det har vi fået. Så jeg synes, der er blevet taget godt hensyn til os som forening i forhold til de puljer, der er.”

Repræsentant fra foreningsidrætten

Talentordninger

Unge talenter i 7.-9. klasse tilbydes at søge optagelse på en talentordning hos Bakkegård-skolen. For de lidt ældre talenter tilbydes der lignende talentordninger hos idrætsgymnasierne Øregård-, Ordrup, Gl. Hellerup Gymnasium og Gentofte HF. Som en del af talentordningerne tilbydes der morgentræning og hos hvert gymnasium er der udvalgt en idrætsskoleordinator, som har til opgave at konsultere de unge talenter i de udfordringer, der kan opstå i forbindelse med deres hverdag som både elitesportsudøvere og gymnasieelever.

Denne evalueringens interviews peger på, at samarbejdet omkring talentordningen går godt, og at det opleves, at der er interesse fra kommunens side, mens der også er en effektiv dialog om talentordningen på tværs af gymnasier og foreninger:

" (...) vi har en fritidsafdeling, som gerne vil det, og som er let tilgængelig. Der er adgang direkte til de dygtige medarbejdere, der sidder med 'Sport i Fritid'. Jeg synes også, at succeserne er i samarbejdet med skolerne; Jeg kan nævne Øregård som det bedste eksempel, i og med at Øregård går ind og laver en Team Danmark-linje og er meget lydhør over for os som klub, fordi vi har nogle direkte behov for, at [atleterne] kommer på den fireårige gymnasiale uddannelse for at fastholde dem. Det har Øregård Gymnasium og rektor støttet op om rigtig flot.”

Repræsentant fra prioriteret sportsgren

Det påpeges dog også fra et elitegymnasium, at den store interesse i at inddrage gymnasierne i talent- og eliteområdet betyder, at gymnasierne overordnet oplever, at der laves og afprøves mange indsatser, men uden at der følges op på dem alle. Det ønskes i stedet, at kommunen fokuserer på enkelte indsatser og i højere grad følger dem til dørs.

I 2019 blev der udarbejdet en undersøgelse af en specialestuderende med fokus på talentordningen på Øregård Gymnasium. Denne undersøgelse peger på, at der er nogle udfordringer med talentordningen, idet der opleves en mangelfuld kommunikation på tværs af studie- og sportsdomænerne. Det påpeges, at der ikke hersker en fælles konsensus om visionen for samarbejdet, hvorfor atleterne oplever, at de fra skolemæssigt regi forventes at prioritere skolearbejdet først, mens sportsdomænet ønsker det modsatte (Høgh 2019). Denne problematik italesættes også i denne evaluering af en repræsentant for ungdomsudannelserne:

“Det er en gammel kending med samarbejdet med klubberne, hvor man tydeligt kan mærke, at nogle klubber hiver rigtig meget i børnene (...) Der er nogle klubber, der går meget op i, at de unge mennesker også skal have en uddannelse - og så er der andre klubber og sportsgrene, som helt klart tænker sporten først og ungdomsuddannelsen

bagefter. Det er jo en klassisk konflikt, og problemet er jo, at det er de unge, der bliver sat i den og skal vælge: 'skal jeg tage ekstra træning i dag, eller skal jeg vælge at dukke op til samfundsfag og engelsk og forbedre mig i det?'.“

Repræsentant fra ungdomsuddannelse

I interviewene foreslås det, at uddannelsesinstitutionerne undersøger, hvordan talenterne oplever balancen mellem uddannelse og sport og kommunikerer det ud til foreningerne, der ikke umiddelbart virker til at have overblik over problematikken. En foreningsrepræsentant forklarer, at det kan være svært for foreningerne at få det nødvendige overblik over problematikken, men de er klar til at imødekomme den:

“Det er svært for mig i helikopteren at se det, fordi jeg oplever ikke, at vi har elever, der kommer og fortæller, at de ikke kan få tingene til at hænge sammen. Men hvor går de hen med den frustration? Måske mere til forældrene end til os. Men jeg oplever ikke, at jeg har set et initiativ eller løbende dialog omkring det. Eller at nogen spørger til det. Så jeg er lidt begrænset af viden. Men som forening ville det være rart at få lidt information om det, som man kan sende ud til sine medlemmer og få noget feedback fra dem i forhold til at indgå i dialogen. Det vil vi rigtig gerne gøre. Men jeg har ikke set aktive tiltag i den retning.”

Repræsentant fra prioriteret sportsgren

På baggrund af dette kan man overveje, om der eventuelt er behov for at følge strukturelt op på talenternes trivsel og balance mellem studie og idræt, samt at gøre foreningerne opmærksomme på sådanne behov og problematikker.

Viden til Gøren

'Viden til Gøren' er et projekt af 'Vindermentalitet', der har til formål at dygtiggøre nuværende og kommende eliteatleter i forhold til 'life skills', der er nødvendige, når man dyrker elitesport. Målet er at støtte atleternes balance mellem elitesport, uddannelse eller arbejde og socialt liv. Tiltaget består af tilbud om mental udvikling for unge talenter, samt trænere og ledere.

For at komme i mål med projektet, afholdes der kurser for idrætskoordinatorer tilknyttet gymnasierne, der laves en analyse af de unge talenter særlige behov og udfordringer, og der er udviklet et koncept for 'life skills' til idrætsleverne på idrætsskolen. Der blev også afviklet workshops med repræsentanterne fra kommunens ni prioriterede sportsgrene for at identificere fremtidige fokusområder. Her blev 'forældredeltagelse' valgt som fokusområde.

'Vindermentalitet' evaluerede i 2019 selv 'Viden til Gøren'-projektet med fokus på projektets aktiviteter og resultater, som dog er svære at evaluere på kort sigt (Vindermentalitet, 2020). Derudover nævner en repræsentant fra Team Danmark, at denne indsats kan være til stor gavn for de unge talenter hverdag:

“Det øger kvaliteten meget for den dagligdag, som de unge møder. Der er en koordinator utrolig vigtig, fordi de kan simpelthen gøre en forskel. Hvis der er en elev der har meget fravær og normalt ville få dårlige karakterer og droppe ud, fordi de er stressede, så kan sådan en koordinator med forståelse og ved at trække i tråde på skolen, så kan de få det til at lykkes. Og det er især for de atleter, der er på allerhøjeste niveau, som har meget sportsligt fravær. Dem har de også nogle stykker af. Så ideen er rigtig godt, og jeg ved, at dem der har deltaget i kurset – Team Danmark-koordinatorene på alle skolerne – de har været meget glade for det.”

Repræsentant fra Team Danmark

Nogle udfordringer for projektet har dog været, at ikke alle projektets arrangementer har været afholdt. Desuden har kommunikationen og synligheden omkring projektet givetvis været mangelfuld (Vindermentalitet, 2020).

Opsamling

Gentofte kommunes indsatser på talentudviklings- og eliteidrætsområdet bærer præg af, at kommunen længe har satset på eliteidrætten i kommunen, og de seneste års indsatser har haft præg af optimering af eksisterende ordninger. Der er dog omvendt også en opfattelse blandt de interviewede om, at man med fordel kunne fokusere de eksisterende indsatser frem for at udvikle nye.

Grundlæggende er alle de interviewede aktører tilfredse med samarbejdet på talentudviklings- og eliteidrætsområdet. De oplever en god kommunikation på tværs af undervisningsinstitutioner, foreninger og kommune.

Foruden fokuset på elitesportsudøvere igennem puljestøtte, som hjælper atleter til at konkurrere på højt sportsligt niveau, så har særligt de afviklede tilbud med fokus på sportsskader og sportsernæring været velbesøgte. Der også er interesse i sponsorworkshops, da økonomien spiller en væsentlig rolle for talenterne.

På talentudviklingsområdet bidrager Gentofte Kommunes indsatser blandt andet til at støtte atleterne økonomisk. Derudover har kommunen fokus på at støtte op om udviklingen af talentmiljøer, der også kan komme sub-eliten til gode. Puljerne til talentudviklingsmiljøerne bliver hvert år søgt fuldt ud, og der er generelt stor tilfredshed med dem.

Et væsentligt element i udviklingen af talentmiljøer er talentordningerne. Dem er der stor tilfredshed med, og der opleves stor velvilje på tværs af alle parter. Der er dog udfordringer i forhold til dialog mellem uddannelsesinstitutionerne og de enkelte klubber i forhold til de krav, der stilles til de enkelte elever/atleter. Der er her et behov for og ønske om øget dialog mellem parterne, der med fordel kan institutionaliseres.

Opsamlende perspektiver

Evalueringsens formål har været at give indblik i og status på arbejdet med de enkelte fokusområder i idræts- og bevægelsespolitikken i Gentofte Kommune. I forlængelse af rapportens resultater vil dette afsnit samle op og sætte fokus på en række af de perspektiver, som undersøgelsen har tilvejebragt, der kan være relevante for det videre arbejde på området.

Behov for øget videns- og erfaringsdeling mellem idrættens aktører

På trods af at fokusområdet 'Partnerskaber' ikke behandles selvstændigt i denne evaluering, og at politikken primært fokuserer på samarbejde mellem forskellige typer af aktører, så er det et emne, der diskuteres under de fleste af de andre fokusområder.

Behovet for samarbejde er især tydeligt i forhold til at optimere benyttelsen af kommunens faciliteter, men også i forhold til generel erfaringsudveksling mellem foreninger, der i vid udstrækning kæmper med mange af de samme udfordringer.

"Vi er jo alle frivillige, og der er grænser for, hvor meget tid vi er i stand til at lægge i det her. Jeg tror, at hvis man støttede bestyrelserne i de forskellige foreninger og gav dem en mulighed for at lære fra hinanden, så tror jeg også, at de ville være bedre i stand til at inddrage andre (...) Det kunne være, at kommunen kunne se, om der var noget man kunne gøre lettere."

Repræsentant fra foreningsidrætten

Det kunne også være en løsning i forhold til den mangel på viden om kommunens støtte-muligheder, som flere fortæller om, ligesom mulighederne for at deles om eksempelvis klubhuse og sociale rammer kan foregå mere bilateralt mellem foreninger og aktører. En formand foreslår også et samarbejde om de administrative opgaver i foreningerne, hvor man i fællesskab kunne lønne en medarbejder.

"Det gælder også administrationen, hvor vi har ansat en deltidsmedarbejder. Hvorfor har vi ikke én administration i sportsparken, der varetager alle klubberne deroppe omkring?"

Repræsentant for foreningsidrætten

De mere uformelle samarbejder kunne også gælde et forum for trænere eller foreninger, der arbejder med borgere med særlige behov, hvor man udover de formelle kurser kunne vidensdele omkring udfordringer og løsninger. Kommunen afholder i forvejen forskellige typer af temamøder, hvor man kunne foreslå flere former for samarbejde. Gerne med kommunen som tovholder, da det er opfattelsen blandt de interviewede, at disse samarbejder er skrøbelige i starten, skønt de også har potentiale for at bidrage med noget godt. Derfor er der behov for, at sådanne indsatser etableres og fastholdes, til de opnår et vist momentum.

Kultur for samarbejde

Et gennemgående tema blandt de interviewede repræsentanter fra kommunens idrætsliv er altså et ønske om et stærkere samarbejde med andre lignende foreninger og aktører i kommunen. Der er dog ikke en stærk kultur for samarbejde i et foreningsliv, der er præget af en række stærke flerstrengede foreninger. Dette er på den ene side sundt og giver foreningerne en væsentlig kvalitet, der er værd at bevare, men giver på den anden side også udfordringer, når foreningerne skal samarbejde og tilpasse sig i partnerskaber på tværs. Og det er der en bevidsthed om blandt de interviewede:

"Jeg tror, at vi kunne lære noget af, at vi selv hver især skulle gå op i helikopterperspektiv på tværs af klubber, foreninger og idrætsgrene og prøve at samarbejde lidt mere og pakke egen klubfarve og vores egne interesser lidt væk. (...) Måske vi hver især burde række hånden og drikke en kop kaffe og høre, hvad hinanden baksers med, og om det er noget, vi kan løse i fællesskab - Men det er vi som foreningsfolk bare dårlige til."

Repræsentant fra foreningsidrætten

En foreningsformand forklarer problematikken:

"Som relativt ny var jeg overrasket over, hvor meget det var 'alles kamp mod alle' og hvor lidt man formår at arbejde sammen på tværs af klubber og idrætsgrene, men også inden for samme idrætsgrene. Jeg har oplevet halvdårlig stemning til møder, hvor man slås om petitesseer i forhold til, hvem der må spille indendørs og have tider og få fat i midler fra kommunen, og bedre klubhuse og så videre."

Repræsentant fra foreningsidrætten

Der er her også et håb blandt flere af foreningsrepræsentanterne om, at et mere samarbejdende foreningsliv ville kunne skabe bedre forhold på tværs af foreningerne. Og selvom det er et tema, der er svært at arbejde med, så kunne det være et fokus fra kommunens side også.

Trends og tendenser på idrætsområdet

I denne del vendes fokus mod de trends og tendenser, der er på spil på idrætsområdet på baggrund af landsdækkende undersøgelser af danskernes motions- og sportsvaner. Identifikation af nye udviklingstræk, aktører og indsatsområder er relevant at inddrage i drøftelserne af indsatserne på idrætsområdet i Gentofte Kommune i de kommende år.

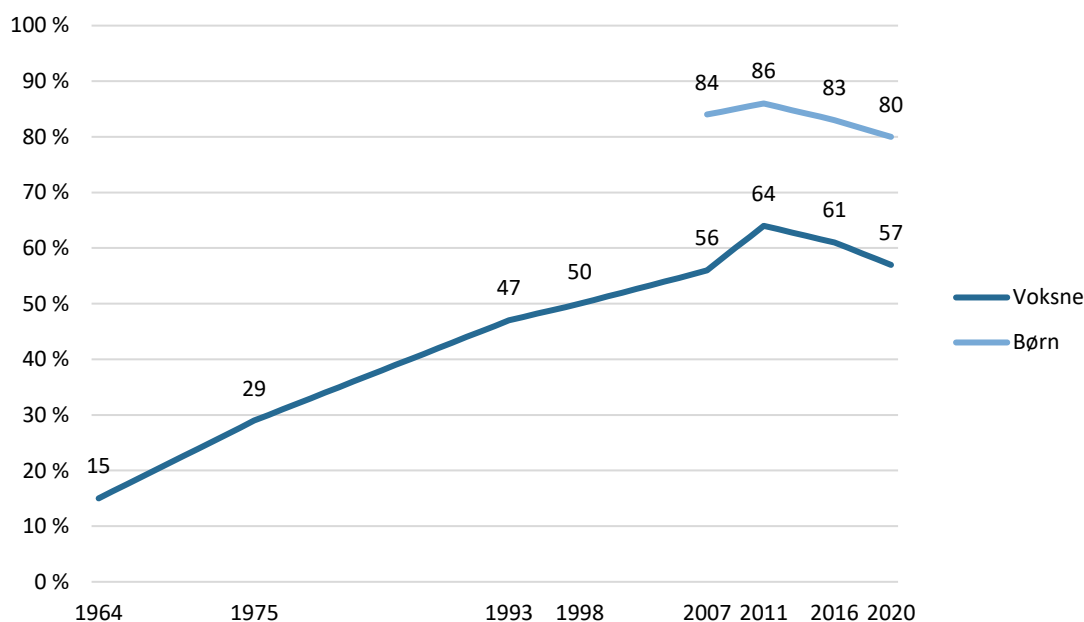
Først præsenteres de seneste tendenser og udviklingstræk, og efterfølgende sammenholdes og perspektiveres disse med resultaterne af denne evaluering.

Danskernes motions- og sportsvaner

Idrættens Analyseinstitut (Idan) gennemfører med jævne mellemrum den landsdækkende undersøgelse 'Danskernes motions- og sportsvaner', der er en repræsentativ befolkningsundersøgelse, der senest er gennemført i oktober-december 2020 (Rask & Eske, 2020; Rask et. al, 2020).

Undersøgelsen viser, at udviklingen i danskernes motions- og sportsvaner har været en kontinuerlig væksthistorie siden 1964 og frem til 2011, når danskerne er blevet stillet spørgsmålet 'Dyrker du normalt sport/motion?'. I 2020 er andelen af idrætsaktive danskere dog faldet til 80 pct. blandt børn og unge (7-15 år) og 57 pct. blandt voksne (16 år+).

Figur 9: Idrætsdeltagelsen er faldende blandt danskerne (pct.)

Figuren viser andelen af voksne danskere (16 år+), der svarer 'ja' til spørgsmålet 'Dyrker De sport?' (1964), 'Dyrker De sport (motion)?' (1975), 'Dyrker De sport/motion?' (1993), 'Dyrker du normalt sport/motion?' (1998, 2007, 2011, 2016 og 2020). Børn (7-15 år) blev inkluderet i undersøgelsen fra 2007.

Coronakrisen har, som det er tilfældet i alle dele af hverdagslivet, haft stor indflydelse på danskernes idrætsliv. Idans løbende undersøgelser af idrætten under løbende restriktioner

og nedlukninger viser, at mange danskere helt stopper deres idrætsaktivitet, når det organiserede idrætsliv lukkes ned, som det er sket af to omgange i løbet af 2020 og 2021 (Kirkegaard et. al, 2020; Eske & Rask, 2021). Resultaterne viser, at 38 pct. af de idrætsaktive danskere stoppede deres idrætsaktivitet under den første nedlukning, men at lidt færre faldt fra under den anden nedlukning. Derudover er det ikke alle aktive, der vender tilbage til deres aktiviteter i de mellemliggende perioder med hel eller delvis genåbning af idrætten.

Til gengæld viser undersøgelse, at der er en ny gruppe, der er blevet aktive under idrætslivets nedlukning, hvor hele 27 pct. dem, der ikke var aktive før coronakrisen, angiver, at de nu dyrker sport og motion. De er især begyndt at dyrke gå- og vandreture (78 pct.), løb (24 pct.) og fitnessaktiviteter (23 pct.), hvor hele 83 pct. angiver, at de træner derhjemme.

Coronakrisen har altså sat en stopper for mange danskeres idrætsdeltagelse, men for en mindre gruppe – særligt unge voksne i 20'erne og 30'erne – har det også betydet, at de er blevet en del af idrætslivet.

Nye aktivitetsmønstre

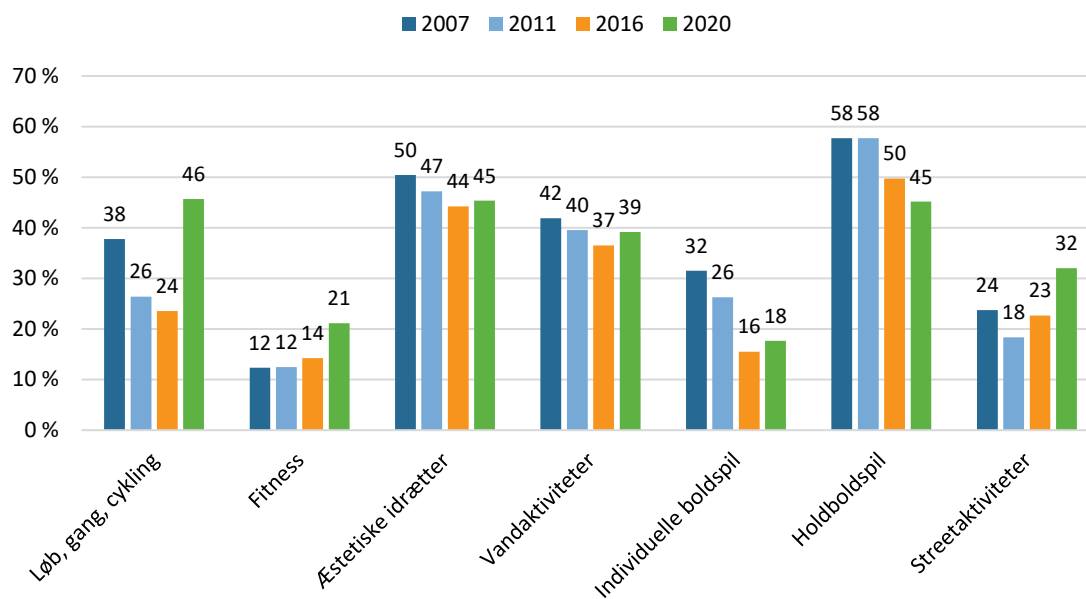
Blandt både børn og voksne viser den seneste undersøgelse af danskernes motions- og sportsvaner, at de klassiske aktivitetsmønstre stadig er i spil i 2020. Der er dog også tendenser, der peger på nogle nye mønstre, der er relevante at have for øje.

Samtidig er det værd at bemærke, at danskerne generelt har dyrket flere forskellige aktiviteter i løbet af 2020 som følge af de varierende muligheder for at deltage i organiserede aktiviteter under gentagne nedlukninger af idrætslivet. Det har dog ikke betydet, at de aktive bruger tilsvarende mere tid på sport og motion.

Børn dyrker en bred vifte af aktiviteter

Blandt børn er motionsaktiviteterne løb, gang og cykling gået markant frem, blandt andet som resultat af den store fremgang i danskere, der dyrker gå- og vandreture, mens de store boldspilsideer fortsætter tilbagegangen – primært på grund af en tilbagegang i fodbold, der dyrkes af 31 pct. i 2020 sammenlignet med 37 pct. i 2016.

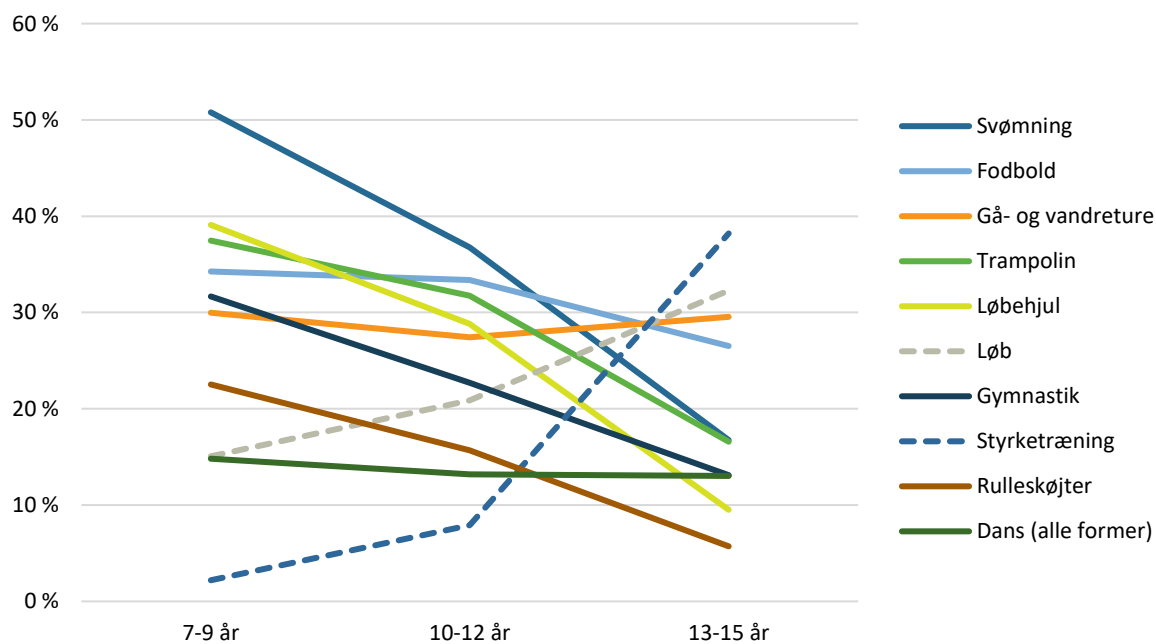
Figur 10: Fremgang eller bremset tilbagegang i de fleste kategorier (pct.)

Figuren viser andelen af børn og unge, der har valgt mindst én aktivitet inden for kategorierne, fordelt på de fire undersøgelsesår.

Det er dog nødvendigt at tænke i specifikke målgrupper blandt børn, da der sker store forandringer mellem aldersgrupperne, hvor de 13-15-årige i en tidligere alder end tidligere skifter de 'klassiske' børneidrætter som svømning, boldspil og gymnastik ud med motions- og fitnessaktiviteter som løb og styrketræning.

Figur 11: Løb og styrketræning overtager børnenes aktiviteter med alderen (pct.)

Figuren viser andelen af børn, der dyrker de ti mest udbredte aktiviteter på tværs af aldersgrupper.

Ser man nærmere på de aktiviteter, der er i fremgang i 2020, så viser tabel 6, at gå- og vandreture er eksploderet blandt børn, og at motionsaktiviteter som løb og styrketræning også er i fremgang, mens e-sport, der ikke tidligere har været en del af undersøgelsen, hurtigt har fået en relativt stor tilslutning.

Tabel 6: De største højdespringere blandt børn (pct.)

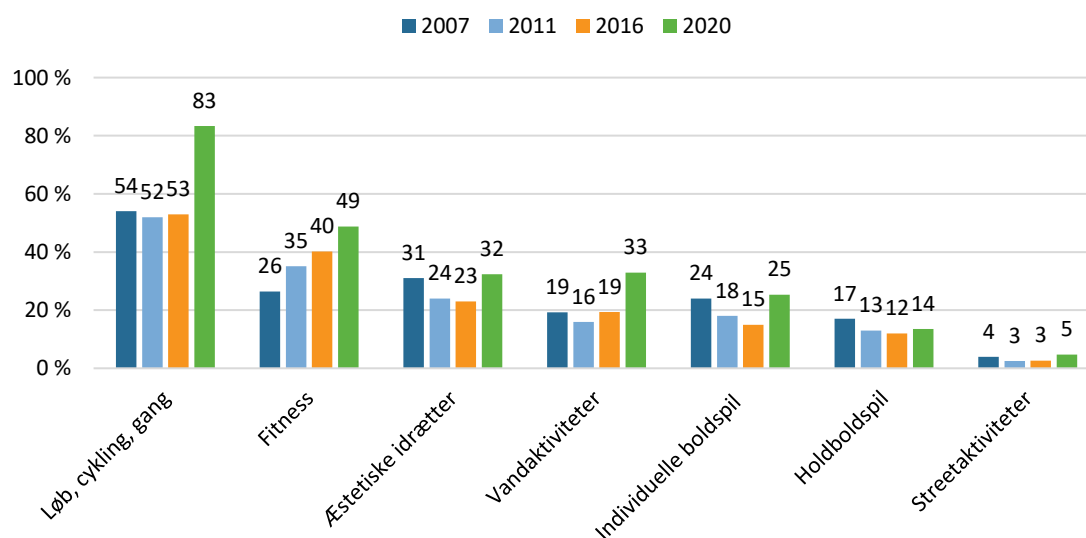
	2007	2011	2016	2020
Gå- og vandreture	12	10	6	29
Trampolin	31	-	17	28
Løbehjul	22	17	21	25
Løb	23	20	18	23
Styrketræning	10	9	12	17
Rulleskøjter	24	17	8	14
E-sport	-	-	-	10
Mountainbike		2	3	8
Skiløb	-	-	-	7
Anden fitness- og motionstræning	-	-	2	6

Tabellen viser de aktiviteter, der har oplevet størst fremgang blandt børn (7-15 år) siden 2016. Kilde: Danskernes motions- og sportsvaner 2020.

Voksne samler sig om motions- og fitnessaktiviteter

Hvor børns aktiviteter spredt sig bredt ud over de forskellige aktivitetskategorier, så samler voksnes valg af sports- og motionsaktiviteter sig primært om motions- og fitnessaktiviteter. Det er på trods af, at mange voksne prøver flere forskellige aktiviteter af, end det har været tilfældet tidligere.

Figur 12: Flere aktivitetskategorier oplever den hidtil højeste deltagelse (pct.)

Figuren viser andelen af voksne, som dyrker de forskellige aktiviteter, fordelt på aktivitetskategorier (2020: n = 6.917).

Mest markant er stigningen i andelen af voksne, der dyrker gå- og vandreture, der er gået fra 25 pct. i 2016 til 72 pct. i 2020. Derudover er andelen af voksne, der dyrker forskellige former for motions- og fitnessstræning fortsat stigende. Samtidig er nye aktiviteter som vinterbadning, e-sport og surfing/SUP hurtigt etableret som faste aktiviteter for voksne.

Tabel 7: De største højdespringere blandt voksne (pct.)

	2007	2011	2016	2020
Gå- og vandreture	32	23	25	72
Styrketræning	19	24	30	35
Løb	25	31	29	33
Anden fitness- og motionstræning ¹	-	-	5	23
Yoga/ pilates/ afspænding	6	6	9	16
Landevejscykling	12	8	8	13
Mountainbike ²	-	4	6	9
Dans (alle former)	7	5	4	9
Åbent vand svømning	-	-	<1	8
Bowling/keglespil	6	4	2	8
Billard/pool	3	2	1,5	6
Vinterbadning	-	1	-	6
Kano/ kajak	-	2	2	5
E-sport	-	-	-	5
Surfing/Stand Up Paddle (SUP)	-	-	<1	3

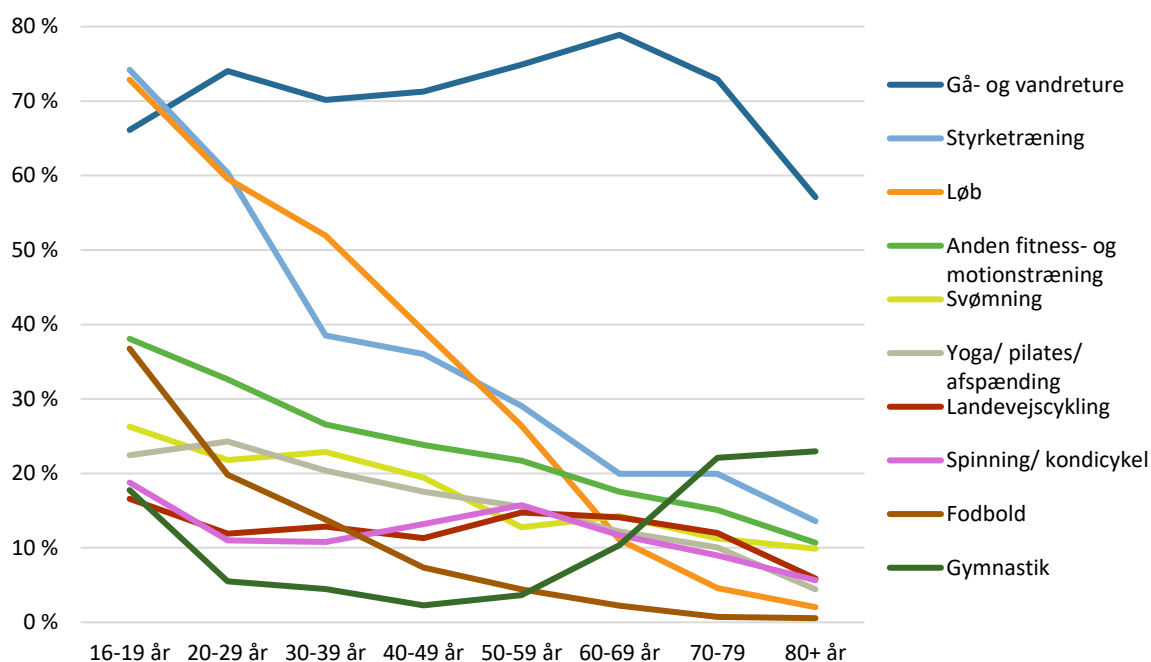
Tabellen viser de aktiviteter, der har oplevet størst fremgang blandt voksne (16 år +) siden 2016. Kilde: Danskernes motions- og sportsvaner 2020.

Blandt voksne er der en tydelig tendens til, at de fysisk krævende motionsaktiviteter som løb og styrketræning primært henvender sig til de yngre voksne, mens andre aktiviteter som gå- og vandreture, spinning og landevejscykling har en bredere tilslutning på tværs af aldersgrupper. Gymnastik adskiller sig her ved at henvende sig primært til de yngste og ældste aldersgrupper.

¹ Anden fitness- og motionstræning (f.eks. crosstrainer, aerobic, step, stram op, cirkeltræning, TRX, andre motionsøvelser)

² Mountainbike/ gravel bike/ BMX og lignende

Figur 13: Top-10 fordelt på alder (pct.)

Figuren viser andelen af voksne, der dyrker de ti mest udbredte aktiviteter på tværs af alder (n = 6.917).

Perspektivering

Med afsæt i denne overordnede gennemgang af de seneste trends og tendenser på idrætsområdet vil dette afsnit forsøge at perspektivere resultaterne til Gentofte Kommunes idræts- og bevægelsespolitik og status på ambitionerne under de enkelte fokusområder.

Coronakrisen har skabt et nyt idrætsbillede

For det første viser resultaterne af de løbende undersøgelser af idrætten under coronakrisen, at der er skabt et nyt idrætsbillede, som det er nødvendigt – også som kommune – at tilpasse sig og agere efter.

De to mest tydelige tendenser under coronakrisen har været det store frafald blandt idrætsaktive – særligt dem, der normalt dyrker deres aktiviteter i en organiseret sammenhæng – og den nye gruppe af aktive, der ligger et stort potentiale i at fastholde, når nedlukninger og restriktioner løftes i takt med, at hverdagen normaliseres.

Fokus på genstart af idrætslivet

Når idrætslivets restriktioner løftes, kan man som forening eller anden organiseret idrætsaktør ikke automatisk forvente, at alle medlemmer naturligt vender tilbage. Selvom de fleste restriktioner blev ophævet i løbet af efteråret 2020, så viste det sig, at ikke alle, der tidligere var aktive i forening eller privat regi vendte tilbage til deres aktiviteter (Eske & Rask, 2021). Derfor ligger der et arbejde for både foreninger og forvaltning, hvis medlemmerne skal tilbage i den organiserede idræt, og målene i visionsaftalen og idræts- og bevægelsespolitikken om fortsat udvikling i foreningslivet skal kunne efterleves.

Mange medlemmer i både foreninger og private tilbud kan forventes at vende tilbage, men der vil sandsynligvis også være mange, der skal hjælpes tilbage i idrætslivet. Under den anden nedlukning i februar 2021 var det i mindre grad de nedlukkede aktiviteter, men i stedet manglende overskud, der var årsag til, at folk faldt fra. Der er derfor et potentiale for lettilgængelige aktiviteter med få barrierer, som eksempelvis de 'Kom og Vær Med'-aktiviteter, der allerede arrangeres, men som kan målrettes endnu mere til genstartere med eksempelvis kortere arrangementer, der er nemmere at passe ind i en hverdag.

Det er tydeligt, at mange er påvirket af den nye hverdag med restriktioner, og hver fjerde frafaldne under coronakrisen angiver, at det er resultat af manglende mentalt overskud. Samme tendens viser Danskernes motions- og sportsvaner 2020 (indsamlet under genåbningen i efteråret), hvor mange angiver, at de mangler motivation (19 pct.) og overskud (18 pct.), når de angiver, hvorfor de ikke dyrker mere sport og motion, end de allerede gør.

Derudover er der for foreningsidrætten en ambition om at "understøtte foreningernes arbejde med at skabe en tydelig identitet og gøre foreningerne synlige for borgerne". Dette fokuspunkt er ikke umiddelbart blevet udfoldet endnu, men der ser ud til at være et stort potentiale netop på bagkant af coronakrisen, hvor foreningernes tilbud og deres kvaliteter skal gøres synlige.

Fastholdelse af de nye aktive

Den anden interessante effekt af coronakrisen er, at en relativt stor andel (27 pct. i februar 2021) af dem, der ikke normalt dyrkede sport og motion før coronakrisen, nu er blevet aktive. Det er i sig selv lidt af et paradoks, at idrætslivets svære betingelser har ført til en ny gruppe af aktive.

Det er især de unge voksne i alderen 18-39 år, der i forvejen er en målgruppe i fokus i kommunens strategiske arbejde, der er begyndt at dyrke sport og motion i løbet af det seneste år. Selvom de i vid udstrækning dyrker selvorganiserede motionsaktiviteter og i høj grad er aktive derhjemme, så kan der være et potentiale i at målrette tilbud, der har fokus på de helbredsmæssige effekter, og som foregår udendørs. 45 pct. angiver et ønske om at forbedre helbredet, og 31 pct. ser aktiviteterne som en god mulighed for at komme ud.

Det, at en så relativt stor gruppe er blevet aktive, mens mulighederne for at samles har været under restriktioner, kan tyde på, at det netop er muligheden for at være aktiv alene eller med de nærmeste, der har fået dem til at begynde, men der kan stadig være et potentiale i at målrette begynder- eller nystarter-/genstartertilbud til netop denne gruppe, hvor der er mulighed for at være aktiv med andre på samme niveau.

Der er altså et potentiale for en generelt øget idrætsdeltagelse, hvis dem, der er faldet fra, kan genaktiveres idrætten samtidig med, at de nye aktive kan fastholdes.

Forstærkede tendenser

Den seneste undersøgelse af danskernes motions- og sportsvaner viser også, at der er sket en forstærkning af nogle af de tendenser, vi har set over de seneste år. For det første fortsætter den private idræt og særligt fitnessaktiviteterne med at aktivere flere og flere danskere i en yngre og yngre alder. Samtidig dyrker færre danskere alene deres aktiviteter i ét organisatorisk regi, og andelen, der udelukkende er aktive i en forening, er faldet markant for både børn og voksne.

Derfor giver det mening at fokusere yderligere på tilbud, der kombinerer elementer fra flere organiseringsformer med hybridtilbud, der på den ene side skaber et mere fleksibelt foreningsliv og på den anden giver adgang til nogle aktiviteter og faciliteter, der ellers er reserveret til foreningernes faste aktiviteter.

Det sker allerede delvist med de eksisterende aktiviteter, men det kan være relevant også at tænke i alternativ brug af nogle typer af faciliteter, hvor det ellers kan være svært at tilgode, når der, som beskrevet, allerede er en kamp mellem de eksisterende brugere og foreninger om de tilgængelige tider. Det er derfor ikke nødvendigvis ligetil, men det kan være et relevant behov at være opmærksom på, da mange danskere i højere grad end tidligere dyrker idræt i en mere fleksibel og med en løsere tilknytning til udbyderne.

En måde at imødekomme dette kan blandt andet ske ved at åbne idrætsfaciliteterne for andre brugere ved at udnytte faciliteterne som hubs for bevægelse og ikke kun som ramme for bevægelse i eksempelvis håndboldhallen. Faciliteterne kan også fungere som mødesteder og sociale rammer for andre brugere, der udbyder aktiviteter udenfor idrætsfaciliteterne. Det ses blandt andet ved aktiviteter, der udnytter faciliteternes sekundære faciliteter eller blot benytter faciliteten som mødested for forældremotion, der starter ved den facilitet, hvor børnene er aktive.

Der er altså muligheder for, at foreninger alene eller i samarbejde med andre aktører kan benytte og samarbejde om faciliteter i samme tidsrum og afholde flere aktiviteter.

Outdoortilbud

Et andet eksempel på hybridtilbud findes i den øgede interesse for idræt i naturen. Outdooridræt opfattes traditionelt som selvorganiseret, men med de relativt begrænsede muligheder for idræt i naturen i kommunen giver det mening at synliggøre mulighederne i de bevægelsesklare områder yderligere og organisere tilbud, der viser, hvordan områderne kan benyttes til idræt.

Målrettet formidling af mulighederne for idræt i naturen er blandt andet en af anbefalingerne i DIF's analyse af mulighederne for outdooridræt i Danmark fra 2019 (Lindemann, 2019). Det er en del af kommunens facilitetsstrategi at synliggøre mulighederne for bevægelse i naturen og byens rum blandt andet gennem åbne aktiviteter, der ikke kun behøver at foregå omkring anlagte faciliteter, men også i de øvrige naturområder.

Fleksible tilbud med løsere tilknytning

I forlængelse af bevægelsen mod mere fleksible aktiviteter med løsere tilknytning, så er det vigtigt også at have for øje, at aktiviteter, der dyrkes i en mere uorganiseret og mindre fast sammenhæng, kan være svære at indfange i befolkningsundersøgelser som Danskernes motions- og sportsvaner. Det kan for eksempel være nyere aktiviteter som stand up paddle (SUP) og padeltennis, der over de seneste år har været i eksplosiv fremgang, når man ser på antallet af kommercielle udbydere og aktiviteter (SUP) og anlæggelsen af baner (padel), men som ikke fremgår tydeligt af befolkningsundersøgelser, der nemmere indfanger aktiviteter i en mere organiseret sammenhæng eller med hyppigere frekvens. Samtidig foregår aktiviteterne typisk som supplement til andre aktiviteter (se blandt andet Asserhøj, 2017), men ikke desto mindre fylder de mere og mere i danskernes idrætsbillede.

Der er dog et potentiale for at arbejde strategisk med aktiviteter som disse, der har et stort flow af brugere og medlemmer, der er inde at prøve aktiviteterne for en kortere periode. Ved at målrette introduktionstilbud kan der være et potentiale for at fastholde borgere som medlemmer enten i foreninger med et løsere medlemskab eller som brugere i en anden form for organisering af aktiviteterne.

Litteratur

Asserhøj (2017): Danskernes vandsportsaktiviteter. Overblik, kortlægning og analyse på baggrund af 'Danskernes motions- og sportsvaner 2016', Idrættens Analyseinstitut: København

Bevæg dig for livet (2020a): Bevæg dig for livets idræts- og motionsvaneundersøgelse i Gentofte Kommune 2020

Bevæg dig for livet (2020b): Statusnotat, april 2020

Eske & Rask (2021): Danskernes motions- og sportsvaner under endnu en nedlukning, Idrættens Analyseinstitut: Aarhus

Gentofte Kommune (2020a): Idræt for alle, Christian Madsen, Chefkonsulent vedr. Idræt og Handicap, maj 2020.

Gentofte Kommune (2020b): Handleplan for facilitetsstrategi 2019-2020

Høgh, S.E. (2019): Øregård Gymnasium som et dual career-udviklingsmiljø - et casestudie, Specialeprojekt ved Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet

Høgh, S.E. & Wester, C.T. (2018): Evaluering Talentudviklingsprojekter 2019 - Gentofte Kommune

Kirkegaard, Eske & Rask (2020): Danskernes motions- og sportsvaner under coronanedlukningen, Idrættens Analyseinstitut: Aarhus

Lindemann (2019): Outdooridræt i Danmark - En analyse af idrætsmulighederne i den danske natur, Danmarks Idrætsforbund

Rask & Eske (2020): Status på danskernes idrætsdeltagelse 2020, Notat 1, Idrættens Analyseinstitut: Aarhus

Rask, Eske, Petersen & Hansen (2021): Danskerens aktivitetsvalg og organisering i 2020, Notat 2, Idrættens Analyseinstitut: Aarhus

Team Danmark & Gentofte Kommune (2018): Samarbejdsaftale 2018-2021

Vindermentalitet (2020): Evalueringsrapport

